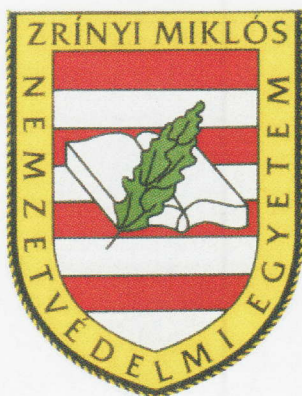

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI KAR

**XXVI. Országos Tudományos
Diákköri Konferencia
8. Hadtudományi Szekció**

Programfüzet és rezümé kötet

**BUDAPEST
2003. ÁPRILIS 28-30.**

ABV TÁMOGATÁS TAGOZAT

ABV TÁMOGATÁS TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

TÖMEGPUSZTÍTÓ FEGYVEREK A TERRORIZMUSBAN

*Szerző: Bakai Kristóf Péter IV. évf. határrend. és véd. vez. szakos hallgató
ZMNE HTK*

A terrorizmus, mint kifejezés nagyban átértékelődött az elmúlt időszakban, 2001. szeptember 11. óta mindannyiunk számára teljesen mást jelent ez a szó. Az al-Kaida megsemmisítő támadása sokkolta az egész világot, de vajon ez a legrosszabb, ami jöhet?

A terrorszervezetek egyre nagyobb hatsású és egyre pusztítóbb csapások kivitelezésében érdekeltek, szent háborújuk a nyugat és az Egyesült Államok ellen újabb és újabb eszközöket keres. Feltételeznünk kell tehát, hogy a terroristák figyelme egy idő után a tömegpusztító képességek felé fog fordulni. A tömegpusztító erejű támadásnak két lehetséges változatát kell megvizsgálnunk, egyrészt a tömegpusztító fegyverek megszerzésének és felhasználásának lehetőségeit, másrészt pedig az ipari komplexumok támadása során kialakítható tömegpusztító hatást.

A fejlett nyugati civilizáció hatalmas mennyiségben állít elő, szállít és használ fel veszélyes anyagokat, számos esetben nukleáris erőműveket, reaktorokat alkalmaz energiatermelési célra. Ezen polgári objektumok céltudatos és eredményes rombolása is vezethet tömegpusztító hatáshoz. Az ipartelepek megfelelő elhelyezése, a biztonsági rendszabályok szigorítása, a szállítási útvonalak megfelelő kijelölése vezethet abba az irányba, amely az ipari üzemek és technológiák terrortámadások elleni védelmét eredményezi majd.

Dolgozatban a tömegpusztító terrortámadások lehetőségére, tapasztalataira, az ilyen helyzetek kezelése során pedig a közös fellépés hatásosságára, az ebben rejlő lehetőségekre szeretné a szerző felhívni a figyelmet.

*Témavezető: Török Sándor egyetemi szakoktató
ZMNE BJKMFK*

MONITORING RENDSZER ALKALMAZÁSA A NUKLEÁRIS MÉRŐHÁLÓZATBAN, FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

*Szerző: Bergovec Tamás IV. évf. vegyészmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

Az ötvenes években merült fel hazánkban annak az igénye, hogy megfelelő adatok és hiteles ismeretek álljanak rendelkezésre az ország sugárhelyzetéről. A sugárfigyelő jelzőrendszer problémáira hívta fel a figyelmet a csernobili reaktorbaleset, amikor a kimondottan háborús időszakra és célokra létrehozott rendszer műszaki és szervezési problémái kiütköztek. A NATO csatlakozás és az Európai Unió szervezeti rendszerébe történő beilleszkedés, a napjainkban zajló politikai és társadalmi átalakulási folyamatok és a környezetünkben előforduló ökológiai katasztrófák fokozottan vetik fel a Magyar Köztársaság vegyi-, sugárfigyelő rendszere átalakításának szükségességét.

A dolgozat témája az Országos Sugárfigyelő és Jelzőrendszer létrehozása, működésének megszervezése és működtetése az 1970-1987-es években. A 90-es évek szervezeti korszerűsítésének időszaka és a háttérsugárzás mérő és riasztórendszerei, az Atom Biológiai-, Vegyi Riasztási és Értesítési Rendszer, valamint az AMAR — mint korai nukleáris riasztási rendszer. Az AMAR rendszer telepítésének tapasztalatai, értékelése. A meteorológiai adatok mérése és felhasználása.

A szerző elemzi a jelenleg működő rendszer felépítését, működését az üzemeltetési tapasztalatok alapján, és javaslatokat tesz a rendszer korszerűsítésére, illetve arra, hogy alkalmassá váljon a korai riasztó rendszer feladatainak ellátására; a mérőállomásokon nem megoldott az ellenőrző mérések elvégzésére; a veszélyes ipari anyagok detektálására a nem megoldott a detektorok hiányában; az adatok továbbítására nagysebességű, megbízható kommunikációs vonalak igénybevételével.

*Témavezető: Dr. Kiss Sándor főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

KATASZTRÓFAVÉDELMI SZERVEZETEK VÉDŐESZKÖZEI, FELSZERELÉSEI (HŐ, VEGYI, KÉMIAI ÁRTALMAK-SPECIÁLIS RUHÁK, KESZTYŰK, CSIZMÁK ÉS LÉGZŐESZKÖZÖK)

*Szerző: Ferencz Gábor IV. évf. biztonságtechnikai mérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A dolgozat témája: a hivatásos katasztrófavédelmi, katasztrófa-elhárítási szervezetek és egyéb más mentő szervezetek állományát érintő tárgyi, dologi eszközök anyagokra, felszerelésekre vonatkozó törvényi, rendeleti szabályozások hazai és nemzetközi műszaki követelmények áttekintése, azok bemutatása és az alkalmazási körben történő érvényesülésük értékelése. A védelem szempontjából kiemelt figyelmet kapott a különböző kémiai ártalmak, káros hősugárzások által előidézett veszélyekkel.

Az első fejezet a védőeszközökkel kapcsolatos jogi adminisztratív szabályzók, előírások bemutatásáról szól.

A második fejezetben a megfelelő védelmet biztosító védőruházatok egyik talán legfontosabb részével, azok anyagával foglalkozik a szerző.

A harmadik fejezetben a nemzetközi és hazai katasztrófavédelmi szervezetek által leggyakrabban használt védőruhák kerülnek bemutatásra, ismeretve ezek fizikai, kémiai jellemzőit, felhasználási területeit, védőképességüket, anyagösszetételüket, formai kialakításukat, használatukat és karbantartásuk szabályait.

A negyedik fejezetben a legfontosabb védőfelszereléseket (légzőkészülék, kesztyűk, csizmák, kámzsák, védősisakok) ismerheti meg az olvasó.

A tárgyalt anyag aktualitásának megítélésében a legnagyobb szerep az európai csatlakozás kapcsán megvalósuló kompatibilis eszközökre helyeződik, ennek a katasztrófavédelmi szervezetek által meghirdetett védőeszköz tendereken jól követhetők, és egyben kielégíti a témában megfogalmazottakat.

*Témavezető: Göndör Tibor főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

TÖMEGPUSZTÍTÓ FEGYVEREK ALKALMAZÁSÁT TILTÓ NEMZETKÖZI ÉS HAZAI JOGSZABÁLYOK

*Szerző: Hegyes Imre IV. évf. vegyészmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A szeptember 11-i New-York-i terrortámadást követően kitört anthrax-pánik ismételten a biológiai fegyverekre irányította a figyelmet. A terrorizmus elleni harc során új megvilágításba kerültek a vegyi és nukleáris fegyverek lehetséges alkalmazásai.

A tokiói metróban elkövetett szarintámadás, a hasadóanyagok illegális kereskedelme, az új típusú, minden eddigénél veszélyesebb úgynevezett szupervírusok megjelenése és a fantasztikus terrorista csoportok megerősödése hatalmas kihívást jelent a békés világ biztonságpolitikával foglalkozó szakemberei számára.

Napjaink politikai helyzete: az ENSZ fegyverzet-ellenőrei Irak tömegpusztító fegyvereit tárják fel. Vizsgálják Irak szavahihetőségét. Irak azt állítja, nincsenek tömegpusztító fegyverei. Észak-Korea októberben hivatalosan is bejelentette hogy: „az amerikai imperialisták növekvő nukleáris fenyegetése miatt az országnak jogában áll erőteljes katonai ellenlépéseket tenni, beleértve az atomfegyver használatát is”. Észak-Korea elismerte, hogy évek óta folytatja nukleáris programját. A tömegpusztító fegyverek alkalmazását tiltó nemzetközi szerződések próbáját jelentik e veszélyforrások előretörése.

A tudományos diákköri dolgozat célja e szerződések ismertetése és a napjainkra kialakult helyzet tükrében való vizsgálata.

*Témavezető: Török László főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN FELHASZNÁLT GÁZHalmazállapotú OLTÓANYAGOK KÖRNYEZETVÉDELMI PROBLÉMÁI

Szerző: *Tóth Péter László végzett, nem PhD. hallgató*
ZMNE VSZTK

A népesség szaporodása, az életszínvonal növekedés iránti igény az ipari energiatermelésre és nyersanyagtömeg kémiai átalakítására kényszerítette. A vegyiparban keletkezett tüzek oltásakor a meglévő, ezeréves oltóanyagok — mint például a víz, homok — hatékony beavatkozást már nem tettek lehetővé. Szükségessé vált olyan oltóanyagok, oltási technológiák kifejlesztése, amelyek teljesítik a támasztott követelményeket. A feltételeknek az oltás során a gázhalmazállapotban lévő anyagok felelnek meg.

A jelenleg használt oltógázok az oltási mechanizmusuk alapján két csoportra oszthatók a semleges (inert) gázok (fő oltóhatás: fojtóhatás), illetve az égést kémiai úton gátló oltógázok (inhibíciós oltóhatás: égés láncolatába beépülve akadályozzák meg a továbbfejlődést).

A Magyar Honvédségben az inert gázok közül a szén-dioxid (CO_2) (hordozható tűzoltó készülékekben), az aktív gázok közül a halonok (beépített oltóberendezésekben és tűzoltó készülékekben) használata terjedt el. Ózonkárosító hatása miatt a nemzetközi egyezmények korlátozzák, illetve a kritikus helyek kivételével megtiltják a halogénezett szénhidrogének alkalmazását.

Az ózonréteg védelmében a hazai intézkedések megállapítják a kritikus alkalmazás területeit és halon kezelési stratégiát alakítottak ki.

A halon oltóanyagok helyettesítésére — több-kevesebb sikerrel — számos új termékkel kísérleteztek, melyek betölthetik a halon kivonás által okozott űrt a Magyar Honvédség, illetve a polgári élet felhasználási területein.

Ózonkárosító mellékhatás nélküli, részlegesen fluorozott szén-hidrogének, inertgáz keverékek és egyéb speciális anyagok (égés-, bomlástermékek által oltó aeroszolok), illetve technológiák (porlasztás, vízköddel való oltás) fejlesztése történt meg.

Témavezető: *Földi László egyetemi tanársegéd*
ZMNE VSZTK

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA I. TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SEKCIÓ

A LÉGIKÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGI TÉNYEZŐINEK MEGVÁLTOZÁSA ÉS EZEK HATÁSAI A REPÜLÉSEKRE NAPJAINKBAN

*Szerző: Czikora Ildikó IV. évf. repülésirányító szakos hallgató
ZMNE HTK*

Az elmúlt egy évben a repülés biztonsága minden eddiginél nagyobb hangsúlyt kapott, úgy is, mint a közlekedés egyik fontos elemének biztosítása, és úgy is, mint a gazdaságot és ezáltal a politikát jelentősen befolyásoló tényező. A szeptember 11-i terrortámadásokat követően a nemzetközi repülés biztonságáért felelős szervezetek tanulmányokat és javaslatokat készítettek a biztonság növelésének lehetőségeiről.

A dolgozatban elemzésre kerül a repülés különböző fázisaiban jelentkező biztonsági hiányosságok, és betekintést nyújt a jogellenes beavatkozás jogi hátterének szabályozásába. Átfogó képet nyújt a különböző biztonsági rendszerek fejlesztésével, védelmével kapcsolatos berendezések, különös tekintettel a repülésirányító berendezések modernizálására és biztonságára.

*Témavezető: Palik Mátyás egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

A MENEKÜLTEK HATÁSA A BIZTONSÁGRA. HELYZETÜK VILÁGSZERTE ÉS MAGYARORSZÁGON, JOGAIK ÉS AZOKNAK MEGVALÓSULÁSA A GYAKORLATBAN

*Szerző: Dési András V. évf. biztonság és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

A menekültügy világszerre meglehetősen érzékeny téma, globális probléma, hiszen — kibocsátó vagy befogadó régióként — minden földrészt érint. A jelenség korunkban biztonságpolitikai kérdéssé vált, ezért indokolt a menekültek helyzetének és jogainak, valamint annak vizsgálata, hogy tömeges migrációjuk, áramlásuk mely területeket érint. A kérdés aktualitását mutatja az afganisztáni és az izraeli helyzet is. A menekültek áramlása hazánkat is érinti, Magyarország a romániai, majd a délszláv események következtében az addigi kibocsátó országból migrációs tranzit- és befogadó állam lett.

A világ menekültproblémájának túlnyomó része nem a gazdag és befolyásos országok vállát nyomja, hanem a legszegényebb országokét. A népesség növekedésének, a gazdaság stagnálásának és a környezet károsodásának az együttes hatásaként csaknem bizonyos, hogy a helyzet tovább fog romlani. 2001-ben az ENSZ becslése szerint 21 millió 800 ezer menekült volt a világon. Azonban ez a szám nem tartalmazza azokat, akik a határokon belül váltak menekültekké.

A megelőző akciók, a terhek megosztása és a nemzetközi szolidaritás lehetnek a kulcsfogalmak a menekültek problémáinak orvoslásában. Összességében megállapítható, hogy mivel a világ legtöbb államában élnek egy potenciális migráció alapját képző nemzeti, etnikai, vallási, vagy politikai kisebbségek, menekültekre még nagyon sokáig számítani kell. Egy olyan világban, ahol háborúk dúlnak, ahol éheznek az emberek, ahol embertelen túlnépesedés van, ahol hamarosan az ivóvízért is meg kell küzdeni, ott nem lehet nem foglalkozni egy olyan kérdéssel, mint a menekültügy.

*Témavezető: Dr. Mészáros Margit, főiskolai tanár
ZMNE HTK*

EMBARGÓ – PRO ÉS KONTRA, A '90-ES ÉVEK ENSZ GAZDASÁGI SZANKCIÓINAK TAPASZTALATAI, KÍVÁNT ÉS NEM KÍVÁNT HATÁSAI

*Szerző: Dobos Edina IV. évf. biztonság és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

Az érdekérvényesítés nemzetközi politikában használt eszközeit vizsgálva az 1990-es évektől egy régi, jól bevált eljárás újjáéledésének lehetünk szemtanúi. Az ENSZ gyakorlatában ugyanis a korábbiakhoz képest jelentősen megnövekedett azon esetek száma, amikor a Biztonsági Tanács gazdasági szankciók segítségével próbált különböző konfliktusokban nyomást gyakorolni.

Hogy mi ennek az oka? A társadalmi, gazdasági és technikai körülmények változása következtében a demokratikus berendezkedésű országokban egyre kevésbé vált elfogadottá a konfliktusok fegyveres erővel történő kezelése. A hidegháború utolsó fejezetének lezárulását követően pedig az ENSZ Biztonsági Tanácsa előtt is tágabbra nyílt a lehetőség, hogy a „rendetlenkedőket” gazdasági szankciókkal próbálja megregulázni.

Néha a kirótt fegyverembargó miatt éppen azok nem tudják megvédeni magukat, akiknek érdekében az ENSZ fellépni próbált. Előfordul olyan is, hogy nemcsak közvetlenül a lakosság, hanem áttételesen a természeti környezet is maradandó károsodást szenved.

A szankciók számos negatív hatásának kialakulása mögött nem — vagy nem pusztán — a gazdasági nyomásgyakorlás elméletének helytelensége áll.

A dolgozatban rövid esettanulmányokon keresztül kívánta a szerző megvilágítani a szankciók problematikájának jellegét. Célja, hogy a felmerült nehézségek és az összegyűjtött tapasztalatok alapján olyan alapelvek kerüljenek megfogalmazásra, amelyek figyelembevételével hatékonyabbá tehető a nyomásgyakorlás ezen „humánus” eszköze.

*Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

KORSZAKVÁLTÁS A BIZTONSÁGPOLITIKÁBAN, AZ ELSŐ GLOBALIZÁCIÓS HÁBORÚ. AZ ATOMTERRORIZMUS JÖVŐKÉPE

*Szerző: Szénási Endre végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE HTK*

Az írás, a címe ellenére nem elsősorban magáról a terrorizmusról szól. Sokkal jobban érdekelheti a kedves olvasót az a világrend, amelyben a terrorizmus minőségileg új szintje szükségszerűen létrejöhetett, és az eddig precedens nélküli terrortámadás globális, általános, mély következményei a XXI. század társadalmi, gazdasági, politikai életére. A terrorizmus minőségileg új formáját részben ellenhatásként fogja fel a szerző: a neoliberális globalista világrend kifejlődésére, működésére adott szörnyű válaszként. Ennek megfelelően nemcsak a muzulmán fundamentalizmust, a tálib rendszert, hanem a fejlett nyugati világot is sok kritika éri, akár a terrorizmus társadalmi bázisának akarva-akaratlanul történő létrehozása kapcsán, akár a már bekövetkezett terrortámadás-sorozat miatt meghirdetett amerikai és nemzetközi terrorizmus-ellenes háború egész szemléletmódja, céljai, logikája, kivitelezése miatt.

A globalizációs vonatkozások tartalmi kibontása, továbbfejlesztése érdekében a szerző kísérletet tesz a vallási fundamentalizmus és a neoliberális globalizmus összeütközésének valószínű további fejlődési pályájából következő újabb, mindeddig precedens nélküli minőségi ugrással, az atomterrorizmus megjelenésével kapcsolatos társadalmi, gazdasági, politikai okok és következmények vizsgálatára is.

*Témavezető: Dr. Kiss Zoltán egyetemi docens
ZMNE HTK*

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG NEMZETI BIZTONSÁGI STRATÉGIÁJA

*Szerző: Varga Edit V. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

Magyarország közvetlen északi szomszédjának, Szlovákiának Közép-Európában elfoglalt stratégiai helyzete készítette a szerzőt arra, hogy behatóan foglalkozzon ennek a kis területű, de annál nagyobb fontossággal bíró országnak a nemzeti biztonsági stratégiájával. Bár az utóbbi években számos területen sokat javult a két ország közötti párbeszéd, Magyarországnak a NATO-ba történő belépését követően érezhető feszültség keletkezett. A Szlovákiában, 1999-ben lezajlott választások eredményeképpen hatalomra került Dzurinda-kormány tervei között természetes módon szerepel az Észak Atlanti Szerződéshez történő mielőbbi csatlakozás. Szlovákia ennek a reményében alakította ki a Nemzeti Biztonsági Stratégiáját. Magyarország számára különösen érdekes ez a már elfogadott biztonsági stratégia, hiszen hazánk még nem rendelkezik ilyen dokumentummal.

Pályamunka elkészítése során a szerző fő figyelme a Szlovák Köztársaság geopolitikai-, és biztonsági környezetének, biztonságpolitikájának, biztonsági rendszerének és nemzeti értékeinek kutatására összpontosult. A tanulmányban átfogóan elemzésre került a Szlovák Köztársaságot fenyegető biztonsági kihívások, kockázatok és fenyegetések, valamint az ezekre történő reagálóképesség szintje és készség fokozásának lehetősége. Dolgozat mindezeket a kutatási eredményeket, a súlyuknak megfelelően, konkrét szám adatokkal, és táblázatokkal is alátámasztva jelenik meg.

A tanulmányban végül egy rövid összehasonlítás olvasható, melyben a Szlovák Köztársaság nemzeti katonai stratégiája a NATO stratégiájával kerül összevetésre.

*Témavezető: Dr. Resperger István egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

A KATONAI ATTASÉK, VALAMINT A KATONAI ATTASÉHIVATALOK DIPLOMÁCIAI TEVÉKENYSÉGE

*Szerző: Zán Krisztina II. évf. határrend. és -véd. vez. szakos hallgató
ZMNE HTK*

A tudományos diákköri dolgozat célja, hogy a külpolitika szerves részét képező, sokszínű és jelentős katonadiplomáciai szolgálat feladatait, működésének körülményeit bemutassa, miközben részletes elemzését kívánja adni a nemzetközi kapcsolatok fejlődésének, a katonadiplomáciát is magába foglaló diplomáciai képviseletek létrejöttének, a diplomáciai testületek működésének.

Az utóbbi mintegy tíz évben azt tapasztaljuk, hogy azt a dinamikus egységet, amelyet a nemzetközi kapcsolatok rendszerének nevezünk, az idő változásai folyamatosan befolyásolják. Ez teszi indokolttá és időszerűvé, hogy közelebbről is megvizsgáljuk a nemzetközi kapcsolatok történetét, a rendszer változását és benne a diplomácia, a katonapolitika szerepét.

Bár a katonai attasészolgálatról számos külföldi forrásmunka foglalkozik, a szolgálat történetéről összefoglaló mű még nem készült. Valamilyen szinten ezt a hiányosságot szeretné pótolni a dolgozat, amikor nemcsak a történelmi gyökerekhez nyúl vissza, hanem az 1961. évi Bécsi Szerződés mentén haladva ismerteti a jelenkori attasészolgálat funkcióit, a hivatal működését, az attasékat valamint hivatalukat megillető mentességeket és kiváltságokat. Ahhoz, hogy teljes képet kapjunk a katonai attasé tevékenységéről, meg kell ismerkednünk néhány protokolláris feladatával is.

Külpolitikánk, nemzetközi tevékenységünk és általában a törekvéseink meghatározó irányát képező euroatlanti integráció szerves része, kitüntetett jelentőségű eleme a NATO. Ezért is indokolt, hogy a dolgozat foglalkozzon Magyarországgal és a NATO szerepének változásával, illetve érintse a NATO-protokoll témakörét is.

A teljesség igénye nélkül ezekre a kérdésekre keresi a tudományos diákköri dolgozat a választ, illetve ezekkel a témakörökkel igyekszik megismertetni az érdeklődőket.

*Témavezető: Horpácsi Ferenc egyetemi tanársegéd
ZMNE HTK*

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA II. TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

NEMZETKÖZI TERRORIZMUS ARCAI ÉS HARCAI

Szerző: Bebesi Zoltán végzett, PhD. hallgató
ZMNE HTK

A teljesség igénye nélkül csak az ismertebb iszlám vallású terrrorszervezeteket támogató országokkal foglalkozott a szerző, és bővebb történelmi áttekintést próbált arról adni, hogy az *ópiátok* előállítása milyen gazdasági szerepet tölt be ezekben az országokban. Miképp próbáltak ellenük tenni vagy esetleg, ha a politikai helyzet úgy kívánta, nem tenni. Azzal is foglalkozott, hogy a mák termelése miképpen hat ki a kábítószer előállítására, illetve hogy a csempészetből, eladásból befolyó hatalmas pénzek miképp táplálják a terrrorszervezeteket.

Ennek jobb és átláthatóbb megértéséhez fontos egy-két történelmi tény ismerete, amely elősegítette a kábítószer elterjedését. A szerző utalást tesz a arra vonatkozóan, hogy az iszlám vallás miért engedte meg a kábítószer fogyasztását és ennek milyen következményei lettek az adott termelő országokra, az iszlám vallásokra és a világra nézve.

Témavezető: Dr. Sós István
ORFK

AZ ORSZÁGOS RAKÉTAVÉDELEM HATÁSA A BIZTONSÁGRA

*Szerző: Dóczi András IV. évf. biztonság- és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozatban az Amerikai Egyesült Államok tervbe vett rakétavédelmi rendszerének (National Missile Defence — NMD) egyes vonatkozásai állnak a vizsgálat középpontjában. Alapvető kérdés, hogy biztonságosabbá válik-e a világ, ha az USA valóra váltja rakétavédelmi elképzeléseit. Az írásban először rövid áttekintés olvasható a rakétavédelem történetéről. Bemutatásra kerül az amerikai döntés fő mozgatórugói (proliferáció és terrorizmus), illetve az ezzel kapcsolatos amerikai belföldi vita. Ezután kitér a szerző a ballisztikus rakéták elleni védelem problematikájára, a tervezett rendszer technikai vonatkozásaira. A továbbiakban pedig az NMD kérdéskörével kapcsolatos nemzetközi szerződésekről olvashatunk. Végül a problémában leginkább érintett államok álláspontját tárja elénk a szerző, illetve lehetséges (ellen)lépéseiket, és következtetéseket von le.

A kutatás során, a napi sajtó figyelése mellett több (főleg idegen nyelvű) szakkönyvet és folyóiratot, illetve Internet oldalt is áttekintett a pályázó. Konzultációkat folytatott a haditechnika és a biztonságpolitika több szakértőjével. A dolgozat biztonságpolitikai szempontok alapján készült el, így a technikai és történeti részek kevésbé hangsúlyosak. A következtetések részben összecsengenek a külföldi szakirodalommal, általában azonban a szerző saját véleményét tükrözik.

*Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

SZEPTEMBER 11 ÉS A GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK. A TRANSZATLANTI STRATÉGIAI EGYÜTTMŰKÖDÉS JÖVŐJE

Szerző: *Kalmár Ferenc IV. évf. biztonság- és véd. politikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

2001. szeptember 11-én tragikus módon ért véget a Nyugat számára a Szovjetunió összeomlását követő „boldog békeidők” évtizede. Bár kezdetben úgy tűnt, hogy a támadás egységbe kovácsolta a transz-atlanti szövetségeket, az Egyesült Államok által meghirdetett terrorizmus ellenes háború (*War on Terror*) minden eddigénél élesebben erősítette fel a kapcsolatokban a hidegháború végével felszínre került stratégiai nézetkülönbségeket.

Szeptember 11 világossá tette, hogy többek között a globális terrorizmus és a tömegpusztító fegyverek terjedése által jelentett fenyegetésekre csak egy megújított eszközrendszerrel rendelkező szövetség találhat megfelelő választ; a transz-atlanti védelmi kapcsolat fenntartása szempontjából a hidegháború örökségével való küszködés egyre tarthatatlanabbá válik.

A korábbi halálos fenyegetés megszűnésével azonban úgy tűnik, gyöngül a stratégiai kapocs, sérül a NATO kohéziója. A nyugati demokráciákat érő globális kihívások korában a jelek szerint egyre húsba vágóbbak a viták az Egyesült Államok és európai NATO és EU szövetségei között a modern világot fenyegető kihívások súlyosságát és az azokra adandó válaszok mikéntjét illetően, különösen ami a fegyveres erők fontosságát, valamint a nemzetközi jog és szerződések szerepét illeti.

Az írás célja az Egyesült Államok és európai szövetségei között jelenleg folyó stratégiai viták hátterének, fő elemeinek, tendenciájának és tétjének áttekintése és perspektívába helyezése.

Témavezető: *Dr. Matus János egyetemi tanár
ZMNE HTK*

VÍZKÉRDÉS A KÖZEL-KELETEN

*Szerző: Müller Gábor V: évf. biztonság- és véd. politikai szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A vízzel kapcsolatos problémakör a Közel-Keleten összetett és igen bonyolult. A nemzetközi jogot többféleképpen értelmezik, és bizonyos esetekben akár figyelmen kívül is hagyják. Talán épp ez az oka, hogy a vízprobléma évről-évre súlyosabbá válik- olyannyira, hogy súlyos válságállapotot, illetve háborút idézhet elő a nem is távoli jövőben. A térség rohamosan növekvő és fejlődő lakossága számára a vízforrások elosztása ugyanis teljesen egyenlőtlen.

A problémakör három szubrégióra (1. Izrael, Jordánia, Libanon és Szíria; 2. Törökország, Szíria és Irak, 3. Egyiptom, Szudán és Etiópia) lebontva kerül bemutatásra, ezen kívül a dolgozat kiemelt figyelmet fordít az izraeli – palesztin konfliktusnak, mely esetben a víz ugyancsak kulcsszerepet játszik.

Az első részben a Jordán-folyó, illetve mellékfolyói a Yarmuk- és a Hasbani-folyók, valamint a Kinneret-tó, illetve a gázai és a ciszjordániai víztározók képezik a konfliktus tárgyát. Az izraeli-palesztin béketárgyalások egyik kulcskérdése a vízmegosztás. Izrael jelenlegi vízforrásai az 1967-es háború előtti határokon kívül esnek, olyan arab területeken, amelyeket most katonai megszállás alatt tart.

A második kérdéskörben a Tigris- és az Eufrátesz-folyó vízkészletének megosztása feletti török-szír-iraki vita képezi a konfliktus fő tárgyát. A várhatóan 2005-re megépülő gigantikus méretű török gátrendszer ráadásul jól szemlélteti azt a tényt is, hogy a folyásirányban lévő államok igencsak könnyen zsarolhatók és befolyásolhatók.

A harmadik problémakör a Nílus-folyó legnagyobb hasznosítójának, Egyiptomnak a szomszédaival való viszonyára koncentrál. A vitatott kérdések hasonlóak az előzőekhez.

A dolgozat záró fejezetében a téma összegzése után, a szerző kitér a lehetséges megoldási módokra, illetve felvázolja a legújabb vívmányokat.

*Témavezetők: Dr. Csabai György,
Dr. Kaiser Ferenc egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

A BIZTONSÁGPOLITIKAI ALAPELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE AZ ÁLLAMHATÁRON JELENTKEZŐ EGYES VESZÉLYHELYZETEK ELHÁRÍTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

*Szerző: Novákné Koplányi Edit III. évf. határrend. és -véd. vez. szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozat célja, hogy értelmezze a biztonság fogalmát, és kiemelje a biztonságpolitika szerepét az állami feladatrendszerben. A szerző annak a felvázolására vállalkozik, hogy az állami szervezet-rendszer egyik szegmensének, a Határőrségnek milyen — jogszabályok által behatárolt — feladatai indukálódnak az államhatáron jelentkező veszélyek elhárításában, illetve ezek milyen összefüggést mutatnak a Magyar Köztársaság biztonságpolitikai alapelveiben megfogalmazottakkal. A dolgozat csak a Határőrség rendészeti feladatkörébe tartozó egyes kiemelt veszélyeztetésekkel foglalkozik. A szerző megpróbált rávilágítani, hogy átalakult környezet a benne meglevő, újra és újra jelentkező veszélyforrásokkal, biztonsági kockázatokkal olyan helyzetet eredményezett, amelyben egyetlen ország sem képes egyedül garantálni a biztonságot. Ezért a biztonság megteremtése csak komplex értelmezésen alapuló kollektív megközelítés alapján lehetséges, hiszen önmagában egy szerv sem képes úrrá lenni az illegális migráció, a szervezett bűnözés, az egyre félelmetesebbé váló terrorizmus stb. indukálta mindinkább veszélyesebbnek tűnő helyzetben.

A szerző munkájának elkészítését az is inspirálta, hogy a határőr tiszteletjes állomány a feladatvégzés során nem érzi át kellően a határrendészeti- és védelem biztonságpolitikai összefüggéseit. Ezért a rendészeti szakközépiskolai képzések, illetve más továbbképzések során törekedni szükséges a határrendészeti- és védelem ilyen irányú megközelítésére, az egyes kapcsolódási pontok megvilágítására, melyekhez jelen írás is hozzájárulhatna.

*Témavezető: Dr. Kónya József egyetemi docens
ZMNE HTK*

TÖMEGPUSZTÍTÓ FEGYVEREK A TERRORIZMUSBAN

*Szerző: Rab Ildikó III. évf. biztonság- és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

A biztonság és szabadság látszólag egymással ellentétes fogalmak. Hiszen minél nagyobb biztonságra törekszünk, annál inkább korlátozzuk saját szabadságunkat. A XXI. századi ember számára a két fogalom hasonló prioritással bír. Hogyan lehet a gyakorlatban feloldani a szabadság és a biztonság között húzóódó ellentétet?

A dolgozat a napjainkat meghatározó fő integrációk, elsősorban a NATO és az Európai Unió felől közelíti meg a biztonság és a szabadság kérdéseit. Hogyan jelenik meg az értékek, etika, nemzetbiztonság kapcsolatrendszere a modern biztonságfilozófiákban? A demokratikus értékek védelmének eszközei, illetve az emberi jogok problematikája a nemzetközi biztonság megteremtésében.

*Témavezető: Dr. Ruppert József egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

**FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA, NEM HÁBORÚS
KATONAI MŰVELETEK I. TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

A HARCÁSZATI REPÜLŐ ELVEK BEMUTATÁSA A II.ÖBÖL-HÁBORÚBAN (FELDERÍTÉS)

Szerző: *Illési Zsolt IV. évf. repülésirányító szakos hallgató*
ZMNE HTK

A dolgozatban bemutatásra kerülnek a harcászati repülőelvek, melyek a második Öböl-háborúban is alkalmazásra kerültek. A dolgozat terjedelméből eredően a szerző főleg a harcászati repülők által végrehajtott felderítést tárgyalja részletesen.

A dolgozat Irak, valamint az Egyesült Államok és szövetségeseinek elrendő céljaival foglalkozik. Bemutatásra kerülnek a háború alapelvei, melyek alkalmazása nélkül napjaink háborúinak sikere szinte elképzelhetetlen.

A pályázó rövid áttekintést nyújt a harcászati repülők vezetéséről, a repülő és felszíni erők elleni légi műveletekről, valamint a harcászati légi szállításról és a támogató légi műveletekről. Részletesen tárgyalja a harcászati légifelderítést. Ismerteti az alkalmazott manővereket, a felderítést befolyásoló tényezőket, illetve a légifelderítés teljes lefolyását.

Az „Összegzés, következtetések levonása” részben értékelésre kerül a felderítés végrehajtása, a kommunikáció megvalósulása, rámutat azok hibáira. Irányelvet ad, hogy véleménye szerint a felderítésben milyen eszközök alkalmazása felé kellene elmozdulni a sikeres feladat végrehajtása érdekében.

Témavezető: *Gulyás József egyetemi adjunktus*
ZMNE HTK

HÉT LÉPÉS A HARCPARANCSIG (A KATONAI DÖNTÉSHOZATAL MEGKERÜLHETETLEN KÉRDÉSEI)

Szerző: *Kósa Sándor II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A nemzetközi és hazai gyakorlatok példái azt mutatják, hogy a magyar tisztikar egy része rendelkezik a szükséges elméleti és gyakorlati tudásszinttel — a katonai döntéshozatal lépéseinek ismeretében — egy feladat feldolgozásához, de még mindig meghatározó azon kollégák száma, akik nem tudták (vagy nem akarták) megtenni azokat az elengedhetetlen lépéseket, amelyeket az új szövetségi rendszer megkövetel tagjaitól az együttgondolkodás jegyében.

Több mint három évvel hazánk NATO csatlakozása után még mindig problémát jelent a szövetséges keretek között alkalmazott parancsnoki- és törzsmunka egységes értelmezése a hivatásos állomány körében.

A pályamunkában a pályázó azt a célt tűzte ki maga elé, hogy lerakja egy olyan segédlet alapjait, amelyben bemutatja a katonai döntéshozatal lépéseit széles körben alkalmazott példákon keresztül. Véleménye szerint az általa elkészített pályamunka egy fejezete lehetne a jövőbeni Törzsszolgálati Utasításnak.

A szerző arra törekedett, hogy az itt bemutatott pályamunka, mint egy folyamat meghatározó része, egységet képezzen, és minden részletre kiterjedjen. A beállított példákat dandár szintre helyezte, hogy mind zászlóalj, mind pedig hadtest szintre könnyen átfordíthatóak legyenek.

A pályamunka végén következtetések kerülnek levonásra, majd az anyag későbbi felhasználására vonatkozó ajánlásokat fogalmaz meg.

Témavezető: *Pető István csoportfőnök-helyettes
HM HVK Hadműveleti Csoportfőnökség*

A NEM HALÁLOS HATÁSÚ FEGYVEREK BÉKE- FENNTARTÁSBAN TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSÁNAK VEGYI ÉS KÖRNYEZETBIZTONSÁGI KÉRDÉSEI

Szerző: Menyhárt Ferenc III. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK

A dolgozatban egy kevésbé ismert témát dolgozott fel a pályázó. Ismerteti a nem halálos hatású fegyverek típusait, alkalmazási lehetőségeiket a békefenntartásban, és ezen fegyverek alkalmazásának vegyi és környezetbiztonsági kérdéseit.

A munkát figyelemfelkeltésnek szánta a szerző, mivel ezek a fegyverek fontos szerephez fognak jutni a közeljövő hadviselésében, de itthon viszonylag kevés figyelmet szenteltek nekik.

A további kutatási célként a nem halálos fegyverek alkalmazására, valamint az alkalmazásuk következtében kialakult speciális hadműveleti környezetben történő tevékenységekre történő kiképzés elveinek alapjait kívánja az szerző kidolgozni.

Témavezető: Kolossa Sándor egyetemi adjunktus
ZMNE HTK

HELYSÉGHARC

*Szerző: Porkoláb Imre II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A felszín és a tér, a hozzá kapcsolódó természeti és társadalmi környezettel mindig meghatározó szerepet játszott a fegyveres küzdelemben. A katonaföldrajzi tényezők ismerete egyre parancsolóbb szükségszerűségként jelentkezik. Jelentőségét minden háborúban konkrétan kell vizsgálni, értékelni. Konkrét viszonyok között segíthetik, vagy akadályozhatják, de esetenként alapvetően befolyásolhatják a hadműveletek, harctevékenységek előkészítését és végrehajtását.

Napjainkban a Föld lakosságának meghatározó része egyre nagyobb városokban él. Ezt a tényt nem szabad figyelmen kívül hagyni, valamint azt sem, hogy a NATO-ban is egyre nagyobb hangsúlyt kap a helység-harc témakörének kutatása. Egy esetleges konfliktus esetén szinte bizonyosra vehető, hogy a helység-harcban alkalmazott harcászati elvek is alkalmazásra kerülnek. Ma, amikor hazánk a NATO katonai szövetsége rendszerében, de védelméről részben önállóan kell gondoskodnia, különös jelentőséggel bír a helység-harc témaköre.

A szabályzataink nem foglalkoznak részletesen a beépített területeken vívott harc témakörével, és a fent említett okokból következik, hogy mindenképpen nagyobb figyelmet érdemel a témának a vizsgálata és kifejtése első sorban a végrehajtói szintekre koncentrálva.

Éppen ezért a szerző kutatásai célja egy olyan (nyugati tapasztalatokon és elveken alapuló, de a hazai viszonyokat figyelembe vevő) oktatási anyag összeállítása volt, amely felhasználható a csapatok felkészítése során a beépített területeken vívott harc oktatásakor. Ennek végterméke egy számítógépen (és interneten is) közzétehető interaktív oktatóanyag, amelyet a jelenleg is kiépített oktatási hálózatokban alkalmazhatnának. A kutatási tervben szereplő témakör újszerű megközelítése nagyban hozzájárulhat a csapatok magasabb szintű felkészítéséhez.

*Témavezető: Juhász József egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

MŰVELETEK VÉGREHAJTÁSA BEÉPÍTETT TERÜLETEN 2015-BEN

Szerző: *Porkoláb Imre II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató*
ZMNE HTK

Napjainkban a Föld lakosságának meghatározó része egyre nagyobb városokban él. A NATO-ban is egyre nagyobb hangsúlyt kap a helység-harc témakörének kutatása. Egy esetleges konfliktus esetén szinte bizonyosra vehető, hogy a helység-harc elvei alkalmazásra kerülnek. A harc megvívására vonatkozó elvek alapjaiban változnak napjainkban. Számos eltérés mutatkozik a beépített területeken vívott harc karakterisztikájából és jellegzetességeiből adódóan. A harc megvívásának módja egészen speciális eszközöket és harci eljárásokat követel meg. A logisztikai ellátás sem a megszokott módon zajlik.

Ezeket a speciális jellegzetességeket nem elég csupán a jövő fejlesztéseinek tükrében szemügyre venni. Éppen ezért a múlt legjellegzetesebb konfliktusait is, és a következtetések levonásakor a jelenkor beépített területeken szerzett katonai tapasztalatokat is figyelembe kell venni.

A tanulmány célja, hogy meghatározza azokat a körülményeket, feltételeket és követelményrendszert, amelyek a beépített területeken vívott harcot jellemzik majd 2015-ben. A tanulmányban bemutatásra az alábbi területek elemzése:

- *növekszik-e* a beépített területen vívott harcok jelentősége és mennyisége a jövőben, amennyiben igen;
- *ki ellen* kell majd harcot vívni;
- *hol* kell ezt a harcot folytatni;
- és ami ennél is fontosabb a haderőfejlesztés szempontjából, *hogyan* kell ezt a harcot megvívni.

Témavezető: *Dr. Somorácz András egyetemi adjunktus*
ZMNE HTK

A ZÁSZLÓALJ (ALKALMI HARCÍ KÖTELÉK) HARCA BEÉPÍTETT TERÜLETEN

*Szerző: Porkoláb Imre II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

Napjainkban a Föld lakosságának meghatározó része egyre nagyobb városokban él. A NATO-ban is egyre nagyobb hangsúlyt kap a helység harc téma körének kutatása. Egy esetleges konfliktus esetén szinte bizonyosra vehető, hogy a helység harc elvei is alkalmazásra kerülhetnek, akár a Szövetség részeként (béketámogató műveletek során), akár egy nagyobb konfliktusban felajánlott szárazföldi kötelékként kerülnek alkalmazásra, a helység harc ismeretekre szükségük van a katonáknak.

A beépített területeken vívott harcot alapvetően lövész alegységek vívják meg és főleg az alapvető harcászati egység a zászlóalj (AHK) lesz, amely feladatul kaphatja egy (kisebb) beépített terület elfoglalását, vagy védelmét. Éppen ezért elengedhetetlenül fontos, hogy a zászlóalj (AHK) parancsnokok tisztában legyenek a beépített területeken vívott harc alapelveivel és a legfrissebb (háborús tapasztalatokon alapuló) harcászati módszerekkel.

A beépített területekre vonatkozó részletes leírások egy teljes szabályzatot tennének ki, így ebben a tanulmányban csupán a zászlóalj (AHK) parancsnokok számára fontos témákat vizsgálja meg és mutatja be a szerző részletesen.

A tudományos munka célja, hogy olyan naprakész ismereteket nyújtson a zászlóalj szintű vezetők számára, amelyek elengedhetetlenül fontosak ahhoz, hogy képesek legyenek a modern elveknek megfelelően, akár más, NATO kötelékekkel is együttműködésben megszervezni a beépített területeken vívott harcot. Az anyag felhasználható a Magyar Honvédség csapatainál, a parancsnokok továbbképzésében, illetve az oktatásban a zászlóalj és a magasabb szintű vezetők képzésében egyaránt. A szerző ezen túlmutató célt is kitűzött, miszerint a tanulmányhoz egy harcászati feladat alapjai is kidolgozásra kerültek.

*Témavezető: Dr. Somorácz András egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

**FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA, NEM HÁBORÚS
KATONAI MŰVELETEK II. TAGOZAT**

ÁLLATOK A VILÁG HADERŐINEK ALKALMAZÁSÁBAN

*Szerző: Berki Tamás II. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

Az „állati” katonákkal foglalkozó témák sajnos nagyon elhanyagoltak hazánkban. A dolgozatban ez a szinte ismeretlen tárgykör került feldolgozásra. Az állatok alkalmazásának gyakorlata és módszerei a három haderőnem a hadsereg, a haditengerészet és a légierő kötelékein belül. Kevesen gondolnák, hogy a számítógépek, az Internet, és az elektrotechnika korában még mindig milyen pótolhatatlan szerepet játszanak a hadviselésben.

Bemutatásra került a delfinek, a fókák, a galambok, a lovak, a kutyák és más állatok csatasorba állításának okai, a kiképzésük elméleti oldala, gyakorlati alkalmazhatóságuk, és a különböző nemzetek módszereinek, nemzeti hagyományainak összehasonlítása is. A téma megkíván bizonyos etológiai-biológiai ismeretközlést, ennek kíván eleget tenni a szerző. Ezenkívül fel kívánt villantani néhány érdekes színfoltot és kuriózum jellegű eseményt is.

A dolgozat második része teljes egészében a harci kutyák bemutatásáról szól. Átfogóan kerül bemutatásra a kutyák hadviselésben betöltött szerepe, a házasítástól napjainkig. Ezt követően a szerző részletesen elemzi a külföldi haderők K-9 alakulatainak szerepét, kiképzését, és pár gondolatot, elképzelést fogalmaz meg egy lehetséges magyar kutyás alegység létrehozásával kapcsolatban.

*Témavezető: Magyar István egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

ÚJ KIHÍVÁSOK ÉS A MEGOLDÁS LEHETŐSÉGEI A MŰSZAKI ZÁRÁSBAN, A VONATKOZÓ NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK KAPCSÁN

*Szerző: Cserna Csilla végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

Az ENSZ becslése szerint, mintegy 100-120 millió akna hever a Föld konfliktus övezeteinek országaiban szerte szét, állandó veszélyt jelentve — ma már — a polgári lakosság számára, egyben akadályozva a gazdasági élet normalizálódását. Ezeknek az aknáknak kb. 75%-a gyalogság elleni akna. A kialakult helyzet oda vezetett, hogy különböző civil és politikai szervezetek nyomására nemzetközi egyezményeket alkottak meg, melyek betiltották a gyalogság elleni aknák alkalmazását.

A dolgozat elkészítésének célja, hogy a szerző a gyalogság elleni aknák, harcban betöltött szerepének vizsgálatán keresztül véleményt formáljon tényleges szükségességükről, illetve mellőzhetőségükről, továbbá — ha a szükségességük bizonyítottnak tekinthető — kiváltásuk alternatíváiról, a kérdéshez kapcsolódó nemzetközi egyezmények tükrében.

Az első fejezetben a műszaki zárra vonatkozó legfontosabb ismeretek kerülnek összefoglalásra, kiemelt figyelemmel a gyalogság elleni aknák főbb jellemzőire, továbbá helyükre és szerepükre a műszakizár-rendszerben.

A második fejezet a műszaki zárrak létesítését szabályozó nemzetközi szerződéseket mutatja be, külön kiemelve a további várható módosításokat.

A harmadik fejezetben a nemzetközi egyezményeknek a műszaki zárásra gyakorolt hatása kerül értékelésre, különös tekintettel a gyalogság elleni aknák betiltása következtében előállt helyzetre, és az alternatív módszerek, eszközök bemutatására.

A dolgozatot négy melléklet teszi teljessé, melyek kiegészítő információkat tartalmaznak a Föld országaiban található aknákról, azok főbb jellemzőiről, továbbá az egyes NATO tagországok által, a gyalogság elleni aknák alternatíváiként javasolt eszközökről.

*Témavezető: Dr. habil. Lukács László egyetemi docens
ZMNE BJKMFK*

A GÉPESÍTETT LÖVÉSZDANDÁR TÜZÉRFELDERÍTÉSÉNEK AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

Szerző: *Gulyás Géza II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató*
ZMNE HTK

Hazánk, közel egy évtizedig tartó folyamat végén, 1997. december 16-án jutott el a NATO csatlakozás küszöbére. Ezt követően — a tagországok törvényhozásainak ratifikálása után — Magyarország 1999. március 12-én a NATO teljes jogú tagjává vált. Megkezdődött egy átalakítási folyamat, mely a Magyar Honvédség szinte minden területét érinti, vagy érinteni fogja. Így természetesen nem lehet ez alól kivétel a tűzéség, ezen belül a tűzérfelderítés sem. Egy gépesített lövészdandár állományában — az átalakítás előtt is és ma is — a tűzérfelderítésbe bevonható erők, általában az optikai felderítés eszközeivel és módszereivel oldották és oldják meg feladataikat.

Az új, NATO-elvekre való áttérés jegyében, gyökeresen megváltoztak az állománytáblák. Megszűntek azok az alegységek, melyekre régen a tűzérfelderítés egész rendszere épült. Helyükbe más elnevezéssel, más állománnyal és részben más felszereléssel, megváltozott feladatkörrel új, a Magyar Honvédségben eddig ismeretlen alegységek léptek.

Annak ellenére, hogy az egységes felderítő rendszer — melynek a tűzérfelderítés is része — létrehozása elkezdődött és jó úton halad, ismereteim szerint, a Magyar Honvédségben, eddig még nem született egy olyan szabályzat, segédlet, jegyzet vagy értekezés, melyben le lenne fektetve a manőver-dandárok tűzérfelderítésének két legfontosabb alegységének, a lézeres felderítő rajnak, és a gépesített lövész vagy harcokcsi század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoportok munkájának elvei, tevékenységük rendje.

A pályamunkában azt a célt tűzte ki maga elé a szerző, hogy megteremtse és kidolgozza az alegységek hatékony tevékenységét befolyásoló, NATO elvek szerinti elméleti alapokat.

Témavezető: *Dr. Furján Attila egyetemi docens*
ZMNE HTK

NUKLEÁRIS MEGHAJTÁSÚ TÁMADÓ TENGERALATTJÁRÓK (SSN) OSZTÁLYAI, ALKALMAZÁSUK ALAPJAI ÉS VÁRHATÓ JÖVŐBENI SZEREPÜK

*Szerző: Laub Richárd II. évf. haditechnikai menedzser szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

Egy itthon kevésbé ismert fegyvernem meghatározó haditechnikai eszközeivel és annak fejlődésével kívánja a szerző megismertetni olvasóit. Igaz, hogy Magyarországon e fegyvernem nem fog megjelenni, de a rendszer átalakítását célzó folyamatok, a kihívások és kockázatok kezelésének újonnan kidolgozott módszerei segítséget jelenhetnek a XXI. század korszerű, NATO kompatibilis hadseregének megteremtéséhez.

A műszaki-technikai tulajdonságok, rendszerek bemutatása során a fő irányok meghatározására és a legjellemzőbb sajátosságok kiemelésére, valamint populáris formában történő feldolgozása volt a cél.

A dolgozatban bemutatásra kerül az egykori Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok nukleáris támadó tengeralattjáró flottájának összetétele, a részletes technikai paraméterek felhasználásával.

Az *Alfa*, *Sierra* és *Akula*, valamint a *Los Angeles* osztályok, mint meglévő hajók adatainak megismerésén túl képet kaphatunk a jelenleg épülő *Seawolf*, valamint a még csak tervezőasztalról ismert *Virginia* osztályú hajók várható képességeiről is.

A technikai adatokon túl számot vehetünk az elmúlt évtizedben, a világban lezajlott hatalmi struktúra-váltással: a kétpólusú világrendszer felbomlásával, mely döntő hatást gyakorolt a támadó tengeralattjárók jövőbeni alkalmazási elveire.

Az Egyesült Államok és a NATO szembesülvén a kor új katonai kihívásaival megkezdte az évszázad első felében kialakuló új szemléletű tengeralattjáró flotta kiépítését, melyről rövid áttekintést ad a dolgozat.

*Témavezető: Lengyel János egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

A NATO LŐTÁBLÁZATOK FELÉPÍTÉSE ÉS HASZNÁLATUK A LŐELEMKÉPZÉS FOLYAMATÁBAN

Szerző: Merth Balázs II. évf. okleveles katonai vezető szakos hallgató
ZMNE HTK

A NATO csatlakozás következtében szükségszerűvé vált az új követelmények, előírások és szabványok vizsgálata az interoperabilitás elősegítése érdekében. Ez a Magyar Honvédség tüzérségére is komoly feladatokat ró, és elsősorban a nemzetközi kötelekekbe felajánlott erőket érinti.

A pályamunka elkészítése során a szerző a NATO szabványoknak megfelelő lőtáblázatok felépítésének, illetve gyakorlati felhasználásának vizsgálatát célul tűzte ki, elsősorban a felhasználói — tüzér kidolgozói — oldalról megközelítve. A dolgozatban bemutatásra kerülnek:

- a NATO és a volt Varsói Szerződés szabvány meteorológiai körülményei, valamint a röppályaszámítás során használt legfontosabb elvek;
- a NATO szabványoknak megfelelő lőtáblázatok felépítése, illetve azok összehasonlítása a Magyarországon jelenleg rendszerben lévő löveg típusok lőtáblázatával;
- a NATO lőtáblázatok gyakorlati alkalmazása — egy számítási feladat levezetése segítségével.

A dolgozat végén a pályázó következtetéseket fogalmaz meg a két szövetségi rendszer löelem-számítási filozófiáját illetően, elsősorban az alkalmazott eljárásokból, valamint a lőtáblázatok felépítéséből kiindulva.

Témavezető: Dr. Iványosi Szabó István egyetemi adjunktus
ZMNE HTK

A TÜZÉRDANDÁR VEZETÉSI PONTJAI ÉS FELADATAI A HADTEST TŰZTÁMOGATÁS RENDSZERÉBEN

*Szerző: Ruszin Romulusz II. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A NATO csatlakozást követően megváltozott követelmények figyelembevételével kell a manővererők tűztámogatását tervezni, szervezni és irányítani. Ez a feladatkomplexum deklaráltnak a tüzérség felelősségi körébe tartozik.

Az ellenség pusztításának tetemes részesedése mellett a tüzér fegyvernem szakembereinek kötelessége minden tűztámogató erőforrás hatásának integrálása az összefegyvernemi parancsnok elgondolásába. Ezt a feladatot — melyet békében, háborúban, valamint nem háborús műveletek során olyan felelősséggel kell végrehajtani, amely alapvetően meghatározza saját csapataink tevékenységének sikerét és katonáinak biztonságát — csak egy valóban jól felkészült állomány képes végrehajtani, melynek feladatköre, jogosítványai és hierarchiája egységes rendszerben valósul meg.

A szerző nem egy teljesen új rendszert kíván megfontolás tárgyává tenni, hanem éppen a NATO szövetségi rendszerbe tökéletesen integrálható felépítés és munkamódszert támogató struktúra által biztosított feladat végrehajtás lehetőségét vázolja, amely figyelembe veszi nemzeti sajátosságokat.

Dolgozat célja, hogy a Magyar Honvédség Szárazföldi Hadtest tűztámogatásának gerincét alkotó 101. „Szigetvári” Zrínyi Miklós Vegyes Tüzérdandár által telepített vezetési pontok rendszerének felépítésére egy alternatívát javasoljon, amely illeszkedik a szövetségi rendszerbe, képes a szövetség tűztámogató erőforrásai feladatainak tervezésére és irányítására, ugyanakkor a jelenleg érvényben lévő állománytábláknak és rendszeresített haditechnikai eszközök által biztosított lehetőségeknek megfelelően kerül megszervezésre és felállításra.

*Témavezető: Dr. Felházi Sándor egyetemi docens
ZMNE HTK*

**HADITECHNIKA ÉS HADITECHNIKA-TÖRTÉNET
TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

A T-72 TÍPUSÚ HARCKOCSI VILLAMOS INDÍTÓBERENDEZÉSÉNEK DIAGNOSZTIKÁJA

*Szerző: Demcsik Márton IV. évf. gépészmérnök szakos hallgató
ZMNE BJKMFK*

A harckocsi indítórendszerének bonyolultsága és meghibásodásainak lehetősége megkívánja olyan diagnosztikai berendezések fejlesztését, melyek segítségével a hiba okának felderítése után a gyors és szakszerű javításra, cserére fordított idő nagymértékben lecsökkenthető.

Ezek a diagnosztikai műszerek a működtető és vezérlő egységek folyamatban való működését vizsgálják. Bizonyos hibalehetőségek kizárását lokális mérésekkel és a rendeltetéstől való eltérés jeleinek feldolgozásával diagnosztikai rendszereket dolgozhatunk ki.

A dolgozatban két olyan egységet vizsgált a szerző, melyek működése az egész indítási rendszerre kihat. Az indítómotor átkapcsoló és egyeztető egység vizsgálatával kimutatható, hol kell keresnünk a hibát. Ezeket az egységeket nem szokás javítani, inkább a csere mellett döntenek a csapatok, ez viszont hosszú ideig tartó folyamat.

A pályázó által elkészített két diagnosztikai kapcsolás ezeket a hibákat felderíti és információt szolgáltat azokról. Figyelembe véve a kor követelményeit, a kapcsolások alkalmazhatók mind számítógépes diagnosztikai, mind szélsőséges tábori körülmények között is.

A szerző célja a kapcsolások mind tökéletesebbre fejlesztése, és azok alkalmazhatóvá tétele a Magyar Honvédség keretein belül.

Témavezető: —

BALLISZTIKAI VÉDELMEZT NYÚJTÓ EGYÉNI VÉDŐFELSZERELÉSEK; VÉDŐMELLÉNYEK ÉS VÉDŐSISAKOK

*Szerző: Demecs Szabolcs IV. évf. biztonságtechnikai mérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

Az ember már ősidők óta rájött arra, hogy védeni kell magát a különböző káros hatások ellen ahhoz, hogy testi épségét megőrizze, például a mechanikai hatások, ütődések, fegyverek okozta sebek, stb. ellen. Katonai szempontból a különböző támadó fegyverek ellen különböző védekező eszközöket fejlesztettek ki, és fordítva, védelmi eszközökre fejlesztenek ki új és jobb támadó eszközöket.

A mai világban megjelenő veszélyek láttán elmondható, hogy — a lőfegyverek elterjedése, veszélyessége, utcai megjelenése, a harctéren való fontossága alapján — a ballisztikai hatások elleni védelem nagyon nagy fontosságot képvisel. A városokban a lőfegyverek és robbanóeszközök elterjedése, ölőképessége, és az, hogy a modern harctereken továbbra is a tűzérség a legféltetesebb fegyvernem — hiszen ez okozza a legtöbb halálesetet — megalapozza ezt az állítást.

Ennek a tanulmánynak az a célja, hogy egy összkép alakuljon ki az emberben az egyéni védőfelszerelésekről, a fontosságukról a háborúban és az utcán. Megismerje azok működési mechanizmusát, anyagaikat, kialakításukat, teljesítőképességüket, végső határukat. Mindezek ismerete nagyon fontos, hogy megfelelő védőfelszerelést válasszon ki az ember magának, vagy a beosztottjainak, munkatársainak. Egy rosszul megválasztott védőmellény olyan mintha nem is lenne. Ezzel a tanulmánnyal ezt próbálja a szerző elkerülni, ismertetve a fontos tudnivalókat ezekkel a védőfelszerelésekkel kapcsolatban.

*Témavezetők: Kovács László főiskolai docens
ZMNE BJKMFK
Kovács Miklós osztályvezető
MH VIK*

A KATONA TÚLÉLÉSÉT ÉS KÉPESSÉGEIT NÖVELŐ ELEKTRONIKAI ESZKÖZÖK

*Szerző: Gácsér Zoltán végzett, PhD. hallgató
ZMNE HTK*

Az új világrend új kihívásainak megfelelően a hadseregek szerepkörei és feladatrendszerei is megváltoztak. A XXI. század hadseregeinek eddig ismeretlen feladatokkal kell szembenéznük, és ennek megfelelően át kell alakítaniuk a doktrínájukat.

A klasszikus értelemben vett háborús konfliktusok kialakulásának valószínűsége háttérbe szorult, Ezzel szemben viszont megnőtt a helyi háborúk és az etnikai zavargásokból kinőtt válságok száma. Ezért egyre nagyobb szerepet kapnak korunkban a nem háborús katonai műveletek.

A XXI. század haderejében megnő a szerepe a jól képzett kis alegységeknek, és az egyes katonáknak. A korszerű technikai eszközökkel felszerelt kis alegységeknek a képességnövekedéssel arányosan meg fog nőni a hatókörük is. A harc feladatok végrehajtása során jellemző lesz a kis alegységek nagyfokú önállósága a „derítsd fel, pusztítsd el, felejtsd el” elv szerint.

Ezeknek a kihívásoknak csak úgy tudnak megfelelni a hadseregek — beleértve a Magyar Honvédséget is —, ha a legfejlettebb technikai eszközökkel látják el az alegységeinket és katonáikat.

A XXI. században elengedhetetlen a gyorsabb információáramlás megvalósítása, hiszen ma már a tudás hatalom, és az információ az egyik legfontosabb fegyver vált.

Ennek megfelelően a dolgozat bemutatja azokat a katona túlélését és képességeit növelő alapvetően elektronikai eszközöket, amelyeket a modern hadseregek már alkalmaznak. A dolgozat egyben rámutat ezen eszközök jelentőségére, a Magyar Honvédség részére történő fejlesztésnek és alkalmazásának szükségességére.

*Témavezető: Dr. Vass Sándor őrnagy egyetemi docens
ZMNE VSZTK*

AZ EGYSÉGES HAJTÓANYAG KONCEPCIÓ ALKALMAZÁSÁNAK JELENTŐSSÉGE HADITECHNIKAI ESZKÖZÖK ÜZEMELTETÉSÉBEN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A SZÉNHIDROGÉN-VÍZ EMULZIÓKRA

*Szerző: Hegedűs Ernő II. évf. haditechnikai menedzser szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A dolgozat célja a szénhidrogén- víz emulziók katonai alkalmazásának vizsgálata, párhuzamosan vizsgálva egy másik aktuális programmal, az SFC (Single Fuel Conception/ Egységes Üzemanyag Koncepció) jelenleg zajló bevezetésével, és az ezzel kapcsolatban felmerült problémákkal.

Az emulziós üzemanyagok általános ismertetését követően bemutatásra kerül az emulziós tüzelőanyag tűzbiztos tulajdonsága, ami világszerte felkeltette a katonai felhasználók figyelmét. A továbbiakban a dolgozat az emulziós üzemanyag „működés” közbeni tulajdonságait vázolja, főként az emissziós paraméterek javulására koncentrálva.

A dolgozat további részében egy olyan műszaki megoldás — a magas hőmérsékletű hűtés — kerül bemutatásra, amely együtt alkalmazható az emulziós tüzelőanyagokkal, felhívva a figyelmet arra, hogy így mindkét megoldás hátrányos tulajdonságai mérséklődnek, előnyös tulajdonságaik viszont erősítik egymást. A dolgozatban bemutatásra kerül az SFC koncepció, ismertetve az eddig elért eredményeket, és a felmerülő problémákat is.

A dolgozat utolsó fejezete összegzés, amely megpróbál választ adni arra a kérdésre, hogy az emulziós tüzelőanyagok előnyös tulajdonságai képesek-e kompenzálni az SFC bevezetése kapcsán felmerülő problémákat. Mindenképpen figyelemreméltó, hogy ennek a nemzetbiztonsági szempontból nagy fontosságú technológiának a fejlesztésében az utóbbi évek folyamán a legnagyobb eredményeket egy magyar cég érte el.

*Témavezető: Lengyel János egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

A JAS-39 GRIPEN ÉS AZ F-16 FIGHTING FALCON TÍPUSÚ HARCÍ REPÜLŐGÉPEK ÖSSZEHAISONLÍTÓ ELEMZÉSE

*Szerző: Horváth Gergely IV. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A pályamunka célja a JAS-39 Gripen és az F-16 Fighting Falcon típusú harci repülőgépek kifejlesztésének és tervezési koncepciójának bemutatása, majd a típusok összehasonlítása fontosabb jellemzőik tekintetében, beleértve a sárkányszerkezetet, az alkalmazott hajtóműveket, és a fedélzeti rendszereket. Végezetül gazdaságosságuk és harci hatékonyságuk alapján kívánja a pályázó összevetni a két típust. Mindkét típusnál kitér az egyes, jelenleg szolgálatban lévő és a jövőbeni kifejlesztésre kerülő típusváltozatok sajátosságaira és lényegesebb tulajdonságaira. A dolgozat befejezéseként pedig értékeli a két típust az összehasonlító elemzésük alapján és a Magyar Légierőben történő alkalmazási lehetőségük függvényében.

Jövőbeni változtatások és kiegészítések:

- A Magyarországon rendszeresítésre kerülő JAS-39, és az F-16-os típus részletesebb elemzése, kiemelt figyelemmel a típusok műszer-automatikai rendszereikre és fedélzeti életkörülményeket biztosító berendezéseikre.
- A Magyar Légierő új repülőgépein rendszeresítésre kerülő külső függesztmények (fegyverzet, célzó és felderítő berendezések) részleteiből megismerése.
- Folyamatos bővítés a két típus továbbfejlesztésének függvényében.
- A dolgozat végén a szerző kitér a Magyar Légierő harci repülőgép parkjának további modernizációjának lehetőségeire, tehát a későbbiekben a MIG-29-eseket leváltó típus alternatíváira is.

*Témavezető: Békési Bertold egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

PILÓTA NÉLKÜLI REPÜLŐESZKÖZÖK AUTOMATIKUS REPÜLÉSSZABÁLYOZÁSA

*Szerző: Kis Andrea IV. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A szerző célja röviden áttekinteni a pilóta nélküli repülőgépek történetét, megemlíteni alkalmazásuk előnyét és hátrányát, osztályozását, néhány felhasználási területét, valamint fejlesztésük tendenciáit, majd bemutatni térbeli mozgásuk matematikai modelljét.

A szerző további célja a Szojka-III típusú pilótanélküli repülőeszköz számítógépes analízisének lefolytatása és az eredmények bemutatása, a szakirodalmi hivatkozás alapján meghatározni a repülőgép oldalirányú- és a hosszirányú mozgásának állapot- és kimeneti egyenleteit, a számítógépes analízishez az állapotteres alakot alkalmazva.

Az analízis során a következő jellemzők határozhatók meg: az állapotirányíthatóság, az állapotmegfigyelhetőség, a súlyfüggvény, az átmeneti függvény, a nem irányított repülőgép sajátvektorai, csillapítási tényezői, a csillapítatlan lengések körfrekvenciái, a Bode-diagram. Ezen minőségi jellemzők meghatározása — a rendelkezésre álló matematikai modellek alapján — változó magasság és tömeg esetére történik.

*Témavezető: Dr. habil. Szabolcsi Róbert egyetemi docens
ZMNE BJKMFK*

A CSODAFEGYVER: A V2 RAKÉTAFEJLESZTÉS

*Szerző: Kiss Kálmán végzett, nem PhD. hallgató
BDF BTK*

Egy általános bevezetőt követően a rakéta eredetéről és fejlesztésének korai szakaszát ismerteti először a pályázó, majd a német rakétakutatás kezdeteivel folytatja. Ezután az elméleti, majd pedig a gyakorlati tevékenység következik.

A következő gondolati egységben a polgári jellegű alapkutatásokról — Rudolf Nebel renickendorfi kísérleteitől —, a kummersdorfi katonai fejlesztésekig mutatja be az író a rakéta program szerteágazó útjait. Külön nagyobb fejezetben a peenemündei komplexum kialakításának és építésének fontosabb lépései kerül részletezésre.

Ezután következik az A4 rakéta létrehozásának története, amelyben a tervezéssel, fejlesztési munkálatokkal, kísérletekkel és a felmerülő problémákkal, illetve eredményekkel ismerkedhet meg az olvasó egészen 1943 őszéig.

Ezt követi a rakétaipar helyzete a háború utolsó éveiben. Külön fejezetben szól a szerző a Todt Szervezet által épített indítóbunkerekről: Watten, Wizernes és Sottevastről, illetve az angol: Tall Boy-, és az amerikai: Castor-hadműveletekről.

Az újabb rész a V2 katonai alkalmazását taglalja, amit a rakétakilövő alakulatok szervezeti felépítése követ. Végül ez utóbbi részben az alakulatok létrehozását és harci bevetése kerül bemutatásra.

A következő fejezet a győztes hatalmak egymás közötti versengését mutatja a titkos fegyver megszerzéséért. A műszaki fejezetben az A4 szerkezeti felépítése, hajtóműve és üzemelése, robbanófeje, gyújtórendszere, stabilitási és önirányítási, rádióirányítási, illetve felszállási előkészületei, kiszolgáló járművek, továbbá a jelzések, színezések és álcázás szerepelnek. Végül az Aggregat sorozat egyes példányainak a rövid ismertetése következik.

*Témavezető: Dr. Babos Albert egyetemi docens
BDF*

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

HADTÖRTÉNELEM I. TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

HIVATÁSOS KATONÁINK AZ ÚJKORI OLIMPIÁKON

Szerző: Győr Béla végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE HTK

A szerző a pályamunka a bevezető részében az ókori olimpiák rövid történeti áttekintését végzi el, majd a Nemzetközi Olimpiai Bizottság megalakulását, a főbb olimpiai jelképek történetét mutatja be röviden.

A pályamunka fő részében az olimpiák kronológiáját, a legjobban szerepelt sportolókat, a magyarok elért eredményét, ezen belül a résztvevő hivatásos katonák által elért eredményeket részletezi. Minden olimpiai szereplésnél diagramon mutatja be a hivatásos katonák szereplését. Minden kronológia mellett szerepel az adott olimpia hivatalos plakátja és a legjobban szerepelt hivatásos katona sportolónk képe.

A kronológia eddig még sehol meg nem jelent összefoglaló táblázatokon ad áttekintést a hivatásos katonasportolóink által elért eredményekről.

A pályamunka alapját képezné egy későbbi oktatási segédanyagnak, ami a teljesség igényére törekedne ebben a témában. Ez a segédanyag hozzájárulna a hivatásos állomány, a hallgatók, a sorállomány, a köztisztviselői és polgári alkalmazotti állomány olimpiai ismereteinek elmélyítéséhez.

Témavezető: Bakó László megbízott igazgató
ZMNE KTSK

A SZOMBATHELYI FERENC ELLEN 1946-BAN LEFOLYTATOTT MAGYARORSZÁGI PEREK VÁZLATA

*Szerző: Kaló József V. évf. történelem szakos hallgató
DE BTK*

A dolgozat a Szombathelyi Ferenc ellen 1946-ban lefolytatott népbírószági pereket kívánja bemutatni, melynek a megírásához a Történeti Hivatalban található forrásokat, a Hadtörténelmi Levéltárban fellelhető tiszti személyi anyagot, ezenkívül a vezérkari főnök személyes visszaemlékezéseit és a témához tartozó szakirodalmat vizsgálta meg a szerző.

Szombathelyi Ferenc pere a népbírószágok által a háborús bűnösök ellen lefolytatott perek közé illeszkedik, mind eszközeiben, mind módszereiben. Az egyetlen eltérés talán az volt, hogy a Népbírószágok Országos Tanácsa által hozott másodfokú, jogerős ítélet, súlyosabb büntetést szabott ki, mint a Budapesti Népbírószág által hozott elsőfokú ítélet. (Általában a NOT enyhébb ítéleteket hozott, mint az elsőfokú bíróság, Szombathelyi esetében ennek politikai okai voltak.)

Az esszében a szerző a valós eseményeket próbálta rekonstruálni és a vádiratban megfogalmazott ferdítések okait megtalálni, illetve az életfogytiglani büntetés jogi háttereit, majd a jugoszláv hatóságoknak való kiadatás körülményeit igyekszik bemutatni.

*Témavezető: Dr. Veliky János egyetemi docens
DE BTK*

A MAGYAR KIRÁLYI HONVÉDSÉG 1940-1941-BEN

Szerző: *Lisznay Lajos IV. évf. történelem szakos hallgató*
DE BTK

A Magyar Királyi Honvédség című dolgozat megírásához a Hadtörténelmi Levéltárban található források közül a Vezérkari Főnökség Hadműveleti Osztályának iratanyagát, két korabeli kiképzési tankönyvet (sz.n.: Honvédelmi ismeretek III-IV., Budapest 1942, Zachár Sándor (szerk.): Katonai zseb-lexikon 1939, Budapest 1939), néhány tiszt visszaemlékezését és a korszakkal foglalkozó szakirodalmat használta fel a pályázó.

Elsősorban a Honvédség tisztjeinek modern harcászati elképzelésekre vonatkozó nézeteit vizsgálta és ennek eredményeként a következő megállapításokra jutott:

Az 1930-as évek végén felelős beosztásban dolgozó tisztek (pl.: Werth Henrik, Szombathelyi Ferenc) már az évtized elején megfogalmazták egy magyar elithadsereg felállításához szükséges háttér anyagi és gazdasági feltételeit, illetve magukévá tették a modern harcászati elképzeléseket, ahol a villámháború sikerét a gépesítettség mértéke, a páncélosok és más fegyvernemek együttműködése határozta meg.

A második világháború előestéjén, a győri program meghirdetését követően, lehetőség nyílt a Honvédség felszerelésének fejlesztésére. A sors furcsa ironiája: a fejlesztés inkább mennyiségire sikerült, így nem valósulhattak meg Werth Henrik elithadseregére vonatkozó elképzelései.

A fenti eseményekkel párhuzamosan a harcászati elképzelésekben is változás következett be. Azok a tisztek, akik néhány évvel korábban a villámháború sikereit a páncélosok önálló és tömeges alkalmazásával kívánták elérni, azok a második világháború alatt a gyalogságnak rendelték alá a páncélos alakulatokat.

A szerző által felvázolt állításokat az Erdély visszafoglalására irányuló 1940-es és az 1941-es délvidéki hadjárat ismertetésével próbálta igazolni.

Témavezető: *Dr. Gunst Péter egyetemi tanár*
DE BTK

A MAGYAR KIRÁLYI HONVÉDLOVASSÁG TESTNEVELÉSE ÉS LOVAGLÓKIKÉPZÉSE

*Szerző: Magda Balázs II. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

„A magyar, lovas nemzet” -tartja a mondás. A szerző gyerekkorában olvasott egy könyvet, amely a lovasságról és ezen belül a huszárságról szólt a II. világháborúban. Sokáig nem is foglalkozott ezzel a témával, míg a tavalyi év során újra a kezébe nem került az a bizonyos könyv. Ennek hatására született meg első dolgozata a 2002 tavaszán megrendezett Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciára, amelyen tovább is jutott.

A dolgozatban a szerző röviden áttekinti, hogy mely okok vezettek a lovasság térvesztéséhez, majd az I. világháborús alkalmazásának értékelését hajtja végre. A dolgozat további részében a két világháború közötti időszak elképzelései ismerhetők meg. A dolgozat fő része a kiképzésről, a harci alkalmazásról és a tapasztalatokról szól. Lovasrohamok, önfeláldozás, a „Hazaért mindhalálig”, ezek jellemezték a magyar katonákat évszázadok óta, de ugyanezt mondható el a legősibb fegyvernem, a lovasság katonáiról is.

*Témavezetők: Bakó László megbízott igazgató
ZMNE KTSK
Dr. Négyesi Lajos egyetemi adjunktus
ZMNE TTI*

MAGYAR PÁNCÉLOS JÁRMŰVEK FEJLESZTÉSE 1933-45 KÖZÖTT

*Szerző: Máté Milán III. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

Bár a páncélos és gépesített fegyvernemek igen rövid múltra tekintettek vissza, ennek ellenére óriási fejlődésen estek át a háborúk közti időszakban. Ez egyaránt vonatkozik a harci technikára, illetve az alkalmazásukra egyaránt. Alig két évtized alatt kialakult a szárazföldi hadviselés ma is a legfontosabb fegyverneme.

A magyar technika igen sokszínű volt ebben a korban. A lényegi fejlesztés csak az 1930-as évek közepén indulhatott meg. Hazánkban nem voltak hagyományai a páncélos tervezésnek, így a hazai szakemberek elavult külföldi típusokat tudtak csak vásárolni. Ezeket e terveket próbálták a lehetőségeikhez mérten módosítani, modernizálni. Ennek hatására folyamatosan hátrányba kerültek a fejlett országok haderejétől. Így ezeket a típusokat nem szabad egyszerűen lebecsülni, mindig viszonyítanunk kell az adott kor lehetőségeihez, színvonalához is. Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy ilyen körülmények között is készültek világszínvonalú járműveink (pl.: Csaba, Zrínyi).

A szerző a teljesség igénye nélkül próbálja vizsgálni a technikatörténeti fejlesztéseket. A pályázó úgy gondolja, hogy a kutatási terület még számos érdekességet tartogat, és tervei szerint szeretne a későbbiekben is foglalkozni a témával.

*Témavezető: Dr. Szani Ferenc egyetemi docens
ZMNE TTI*

A SZOVJET HARCKOCSIK FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE A II. VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG

*Szerző: Máté Milán III. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A dolgozat az orosz haditechnikai eszközök fejlődésével foglalkozik. A páncélosok, megjelenésükkel teljesen átformálták az addigi háborús elképzeléseket. Minden államban más volt ennek az új fegyvernemnek a pályafutása.

Az orosz harckocsik fejlődése rendkívül szemléletes. Látványosan követhetjük nyomon azt a fejlődési irányvonalat, melynek eredményeként a megjelenő új fegyverek a mai napig meghatározóak a páncélos fejlesztésben. Az 1930-as évek elején nem vitás, hogy külföldi segítséggel megindult egy olyan irányú tervezési folyamat, mely az alkalmazott számos technikai újításnak is köszönhetően elvezetett a „győztes” típusokig.

A szerző a teljesség igénye nélkül szemlélteti az egyes típusokat. Célja nem a részletes műszaki bemutatás, hanem azt próbálta szemléltetni, hogyan fejlesztették egymásból az egyes típusokat. Erre a technikai fejlődésen túl a harcászati tapasztalatok is hatással voltak.

*Témavezető: Viniczai Ferenc főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

ÉLETÉRTÉSEK ÉS ÉLMÉNYEK A II. VILÁGHÁBORÚ FORGATAGÁBAN NEMESKÉRI-KISS MIKLÓS DONI NAPLÓJA ALAPJÁN

Szerző: *Nagy András végzett, nem Phd. hallgató*
BDF BTK

Dolgozat a XX. századi magyar történelem egyik legmegrázóbb korszakát, a második világháború oroszországi eseményeit mutatja be Nemeskéri-Kiss Miklós naplója segítségével.

A forrás naplójellege megmutatja a hadműveletek nagyszabású folyamatait és a hétköznapi frontélet mindennapjait. Nemeskéri-Kiss Miklós naplója nemcsak egy a sok feljegyzés közül, hanem lényegében más. Egyrészt a szerző frontkatonai szolgálatot teljesítő egyetemista, tehát civil, s látásmódját e kettősség jellemzi. Másrészt a zászlós bizalmi állást töltött be, összekötő tiszt volt a német Déli Hadseregcsoporthoz (Heeresgruppe Süd), és a 2. Magyar Hadsereg között. Mint összekötő, jól ismerte a 2. Magyar Hadsereg hadműveleti terveit, valamint a német hadosztályok harci tevékenységét. Írásműve nem a magáncélú „emlékezet rögzítés” szándékával íródott, hanem a hadi eseményeket konstatáló félhivatalos naplóként, amiben tudatosan marginalizálta a szubjektív jellegű megjegyzéseket. A szemtanú a 2. Magyar Hadsereg összeomlásának fő okait a hadászati és meteorológiai evidenciákon túl elsősorban az emberben keresi. Érzékletesen adja vissza a katonaelét és a háború személyiséget romboló vagy azt nemesítő hatását.

A napló jelenleg az egyetlen írásos dokumentum, amely a 2. Magyar Hadsereg tevékenységét rögzíti a frontra indulástól a feloszlatásáig. Sajnos a mellékelt fényképek és a helyszínelírások mind eltűntek.

A dolgozat központi eleme a szerző háborús világképének, impressziójának bemutatása, így a választott szempontok értelemszerűen szubjektívak, de a levonható tanulságok a szerző szerint általános érvényűek.

Témavezető: *Katona Attila főiskolai adjunktus*
BDF BTK

ADALÉKOK A MAGYAR KATONAI REPÜLÉS TÖRTÉNETÉHEZ: I. RÉSZ. A SZOMBATHELYI KATONAI REPÜLŐTÉR

*Szerző: Révész Tamás nyolcosztályos gimnáziumban IV. évf. tanuló
BJÁIG*

A levegő meghódítása igazán csak a XX. század legelején vehette kezdetét. Az Osztrák-Magyar Monarchia (OMM) hadvezetése elég korán felismerte, a repülés katonai alkalmazásának jelentőségét. Már 1912-ben felvetődött, hogy Budapest mellett vidéken is repülőtereket hozzanak létre.

A szerző kutatásának célja az eddig részleteiben még fel nem dolgozott szombathelyi katonai repülőtér történetének minél teljesebb bemutatása. A pályamunka az előzményeket, a repülőtér létrehozásának közvetlen okait, valamint a kezdeti évek történéseit 1918-ig, az OMM megszűnéséig igyekszik bemutatni.

Szombathely a huszadik század elején az ország egyik legfejlettebb vidéki városa volt. Az akkori katonai vezetés kihasználta a terület kedvező földrajzi fekvését, valamint az I. világháború teremtette lehetőségeket, és létrehozta a mai Magyarország területén a legnagyobb repülőteret (mintegy $1,2 \text{ km}^2$). Az eredetileg lovassági gyakorlótérként funkcionáló területre 1915 májusában települt a 4. repülő pótszázad (Flek 4). Parancsnoka Oswald Róbert százados, tábori pilóta lett. Konkrét számadatok nem maradtak fent, de a háború elején havonta mintegy hét pilótát képeztek ki *Etrich Taube* és *Lohner*, majd főleg *Albatros* és *Brandenburg* típusú repülőgépekre.

1917-től egyes reptereket lényegesen kibővítettek, az oktatást átszervezték. Szombathely lett ekkorra a Monarchia harmadik legjelentősebb kiképzőközpontja. A munka magas színvonalára utal, hogy a négy év alatt „csak” tíz repülőbalesetről (ebből 3 volt halálos) van tudomásunk. A kiképzés mellett hátországi, védelmi feladatokat is el kellett látnia a bázis állományának, továbbá itt volt az ország egyetlen, állandó tábori időjárásjelző állomása és úgynevezett repülőelhárító tanfolyama is.

*Témavezető: Számvéber Norbert hadtörténész, levéltáros
Hadtörténeti Levéltár*

HADTÖRTÉNELEM II. TAGOZAT

AZ 1849-ES MAGYARORSZÁGI OLASZ LÉGIÓ

*Szerző: Csorba Katalin II. évf. biztonság- és védelempolitika szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozatban az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc idején szervezett magyarországi olasz légióról van szó.

Az első részben a XIX. századra jellemző nemzetközi viszonyokra tér ki a szerző, különös tekintettel a magyar és az itáliai területek helyzetére, valamint a két ország közötti kapcsolattartás lehetőségeire.

A második rész az olasz-magyar diplomáciai és katonapolitikai kapcsolatfelvételre épül, illetve az olasz légió megszervezését, működését és felbomlását tárgyalja.

A harmadik rész rövid áttekintést nyújt az 1849 utáni olasz-magyar, főként katonapolitikai kapcsolódási pontokról, majd a pályázó értékeli a légió jelentőségét a mai, immáron a NATO kötelékén belüli együttműködés fényében.

A dolgozat végén képek találhatók, amelyek segítséget nyújthatnak ahhoz, hogy a leírtakat korhűen tudja elképzelni az olvasó.

*Témavezető: Dr. Csikány Tamás egyetemi docens
ZMNE TTI*

A TET OFFENZÍVA ÉS EREDMÉNYEI

*Szerző: Galántai Gábor Csaba III. évf. bizt.- és véd. pol. szakos hallgató
ZMNE HTK*

A második indokínai háború óriási hatással volt az Amerikai Egyesült Államok társadalmára, hadseregére és külpolitikai gondolkodására. Ezek a hatások ma is érezhetők a szuperhatalom viselkedésében a nemzetközi politikában. A magyar szakirodalom igen hiányos a témát illetően.

A pályamunka célja, hogy részletesen megismertesse az olvasót a háború döntő támadó hadműveletével, a Tet offenzívával. A dolgozat igen röviden foglalkozik az előzményekkel, szigorúan a támadásra és körülményeire koncentrál. A téma vizsgálatához főként amerikai irodalom állt rendelkezésre, de a közös készítésű amerikai-vietnami művek lehetőséget adtak a téma észak-vietnami szemszögből történő vizsgálatára is.

Az elkészült pályamunka könnyen beilleszthető a XX. századi hadtörténelem tantárgy anyagába a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen.

*Témavezető: Dr. Horváth Csaba egyetemi docens
ZMNE TTI*

NEMZETŐRSÉG KÖZBIZTONSÁGI ÉS HONVÉDELMI SZEREPE AZ 1848-49-ES SZABADSÁGHARC ALATT

Szerző: *Hugyi László végzett, nem PhD. hallgató*
RTF

1848. március 15-én Pesten kitört a forradalom. A márciusi fiatalok cenzúra nélkül kinyomtatták a Nemzeti dalt és a 12 pontot, melynek az 5. pontja a Nemzeti Őrsereg volt. Így természetes, hogy a nemzetőrség megszervezése az elsők között történt meg.

1848. március 22-én az Országgyűlés a Nemzetőrsegről szóló törvényt az elsők között tárgyalta. Hosszas vita után a király elé benyújtott törvényjavaslatban az állt, hogy a nemzetőrség tagjának 100 pengő forint évi jövedelemmel vagy 200 pengő forint értékű házzal kell rendelkeznie.

A Nemzetőrség rendeltetésénél fogva a Belügyminisztérium alá tartozott volna, de a törvényjavaslat alapján a Hadügyminisztérium hatáskörébe akarták helyezni. A javaslat végére a kormány, vagyis Gróf Batthyányi Lajos felügyelete alá került.

A Nemzetőrség Központi szerve kezdetben a Miniszteri Országos Ideiglenes Bizottmány (MOB) volt. A Nemzetőrségi törvény elfogadása után lett a központi szerve az Országos Nemzetőri Haditanács. A Haditanács megalakulása, és feladatai tisztázása után kezdődhetett el a Nemzetőr alakulatok szervezése, felszerelése a központi készletekből, kiképzésekről, tisztekről való gondoskodás.

Az első tábori szolgálat még viszonylag jól sikerült, de már az megmutatta a Nemzetőrségnél meglévő gondokat, problémákat.

A Nemzetőrség végét az Országos Honvédelmi Bizottmány november 1-jei rendelete jelentette, amelyben elrendelte az Országos Nemzetőri Haditanács Hadügyminisztériumba olvasztását, a nemzetőr alakulatokat pedig a beolvasztotta a Honvédségbe.

Témavezető: *Dr. Óry Károly nyugalmazott egyetemi docens*
RTF

ZRÍNYI-ÚJVÁR

*Szerző: Mezei Dávid III. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

Zrínyi Miklós életével, munkásságával és ennek hatásával több tíz, ha nem több száz tanulmány, cikk, könyv foglalkozik életének utolsó éveitől kezdve egészen napjainkig. Azonban az általa épített vár történetével teljes egészében foglalkozó munka annál kevesebb készült. Habár az 1661 és 1664 között fennállt Zrínyi-Újvár — melynek helye sokáig vitatott volt — a maga korában nagy viharokat kavart, előbb építésével majd azzal, hogy a török elfoglalta. Nemcsak magyarországi viszonylatban kell ezt érteni, hanem közvetve Zrínyi Miklós európai ismertségének növekedésével a várat is egyre többen ismerték meg.

A szerző kutatásai során a vár történetével foglalkozott. Időrendbe sorolta, hogy milyen események történtek Zrínyi-Újvárnál és a várral kapcsolatban a királyi Magyarországon, valamint Európában.

*Témavezető: Dr. Csikány Tamás egyetemi docens
ZMNE TTI*

BOSZNIA ÉS HERCEGOVINA MEGSZÁLLÁSA 1878-BAN

*Szerző: Orvos Jenő II. évf. biztonság- és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

A Balkán, mint állandó konfliktusokkal terhelt terület, a magyar hadtörténelemben is sokszor játszott fontos szerepet. Ezen alkalmak egyike Bosznia és Hercegovina 1878-as megszállása volt, amit az Osztrák-Magyar Monarchia csapatai hajtottak végre a berlini konferencia értelmében. Az okkupáció beilleszthető abba folyamatba, mely végül az első világháború kitörésében érte el csúcspontját.

A megszállást kezdetben a közös hadsereg egy hadteste próbálta meg véghezvinni, majd mikor ennek kudarca nyilvánvalóvá vált, még három hadtest mozgósítását rendelték el. A hadjárat második szakaszában részt vettek az osztrák Landwehr és a honvédség alakulatai is.

Mivel a hadjárat átfogó és részletes bemutatására a szerző terjedelmi okokból nem vállalkozott. Dolgozatában a hangsúlyt a megszállás második szakaszára, azon belül földrajzilag a nyugat-boszniai hadműveletekre helyezte. A munkában a mozgósított honvédszászlóaljok tevékenységét is részletesen kívánta bemutatni.

*Témavezető: Dr. Csikány Tamás egyetemi docens
ZMNE TTI*

BUDAPEST 1944-1945-ÖS OSTROMÁNAK HISTORIOGRÁFIÁJA

*Szerző: Szombat Tamás V. évf. történelem szakos hallgató
DE BTK*

Budapest 1944-1945-ös ostroma még ma is számos vitát eredményez. A csata során több nemzet katonái is vérüket hullatták, valamint több ezer polgári lakos is életét vesztette.

A témát sokan és sokféleképpen dolgozták már fel, több esetben úgy, hogy a fontosabb, neuralgikusnak tekinthető részeseményeket vették górcső alá.

Ez a dolgozat nem egy klasszikus tényfeltárás, hanem az ostrom egyes eseményeinek vizsgálata historiográfiai szempontból. A szerző munkájában leginkább a források, illetve az azok alapján készült feldolgozások kerültek felhasználásra, többek között naplók, úgy mint Grósz József kalocsai érsek, Kovalovszky Miklós visszaemlékezései, egy hungarista légiós emlékeinek magnófelvételei, katonai jelentések és parancsok.

Amellett, hogy röviden és összefoglalóan olvasható az ostrom története, a szerző kitért olyan vitás kérdésekre, mint a parlamenterek halála, a civilek és hadifoglyokkal szembeni atrocitások, vagy a résztvevő csapatok létszáma.

*Témavezető: Dr. Barta Róbert egyetemi docens
DE BTK*

ÉSZAKI HADJÁRAT (1919)

*Szerző: Tóth Árpád I. évf. okleveles katonai vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A Tudományos Diákköri Konferenciára benyújtott pályamunka címe az Északi Hadjárat, mely a Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének 1919. május 30-a és június 24-e közötti időszakban végrehajtott hadműveleteit takarja.

Országunk polgárai és a politikai vezetés meghatározta a Honvédséggel szemben támasztott követelményeket: hazánknak olyan kis létszámú, professzionális haderőre van szüksége, amely képes az ország függetlenségét, területi integritását megvédeni egy esetleges külső agresszióval szemben, ennek során a betört ellenséget megállítani, ellenlökésekkel és támadással az országhatárok mentén az eredeti helyzetet visszaállítani, ezáltal kedvező feltételeket tud teremteni a konfliktus tárgyalásos úton történő rendezéséhez.

Közép-Kelet Európában a fegyveres erők létjogosultságának megszűnése sajnos még nem érkezett el. Ezt az elmúlt évtized délszláv történései is alátámasztják. Így azután, mivel nem zárható ki abszolút mértékben egy regionális háború veszélye, kötelességünk az állampolgárok élet- és vagyonbiztonsága érdekében mindent megtenni. Abban az esetben, ha a felvázolt lehetőség mégis bekövetkezne, képesnek kell lennünk hatékonyan reagálni.

És éppen a hatékony reagálás az a pont, ahol az 1919-es Északi Hadjárat történelmi példát adhat számunkra. Bámulatba ejtő az a teljesítmény, melyet a nemzeti szuverenitásáért küzdő fiatal magyar állam és honvédő hadserege 1919 kora nyarán véghezvitt, nem kis mértékben köszönhetően a parancsnok, Stromfeld Aurél, kimagasló szervezőkészségének és hadvezetői képességei.

A dolgozatban a szerző arra keresi a választ, hogy milyen harc- és hadműveleti eljárásokkal, valamint a haderő szervezésének miféle módszerével sikerült az akkori vezetésnek elérnie, hogy a csapatok sikerrel tevékenykedhessenek.

*Témavezető: Dr. Horváth Csaba egyetemi docens
ZMNE TTI*

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM TAGOZAT

HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

A HALÁLBÜNTETÉSRŐL

*Szerző: Brlázs Zsolt III. évf. határrend. és -védelmi vezető szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozat célja, hogy bemutatásra kerüljön a halálbüntetés. A szerző igyekezett minél objektívebben ábrázolni a legsúlyosabb büntetést. A mai világban sokszor felmerül a kérdés, vajon szükség van-e a halálbüntetésre? A szerző erre a roppant érdekes és nehéz kérdésre keresi a választ. A dolgozatban nem foglalt állást sem az abolíció mellett, sem ellene.

Az első részben egy történeti áttekintést olvashat az érdeklődő, majd a jelenkori nemzetközi viszonyok kerülnek kifejtésre. A dolgozat második részében pedig a halálbüntetés magyarországi alakulása kerül bemutatásra. Néhány kivégzési nem is megismerhető a pályamunkából, melyeket ma is széles körben alkalmaznak az világ azon részén, ahol a halálbüntetés bevett gyakorlat.

Naprakész adatokat is belevitt a szerző dolgozatba, azonban a hivatalos adatoknál sokkal több halálos ítéletet hajtottak végre — főleg az ázsiai és afrikai országokban.

*Témavezető: Dr. jur. Molnár József határőr egyetemi szakoktató
ZMNE HTK*

AZ EMBERCEMPÉSZÉS ELLENI KÜZDELEM A HATÁRŐRIZETI KIRENDELTSÉGEN

*Szerző: Csupor Zoltán végzett, nem PhD. hallgató
RTF*

A dolgozat három fő kérdésben tárgyalja az adott témát. Az első rész a határőrizeti kirendeltség-vezető elgondolásának a kialakítása kapcsán feldolgozza a helyzeti adatok gyűjtését és értékelését, az elgondolást követően az elhatározás meghozatalát.

A második rész bemutatja a határőr járőrök és a kirendeltség ügyeletesének tevékenységét az embercsempészek elleni harcban. A szerző a következő elemeket fejti ki kellő részletességgel:

- figyelés;
- információ szerzés;
- terepkutatás;
- okmányellenőrzés;
- kísérés;
- őrzés;
- zárás;
- kutatás;
- ellenőrző átengedő pont működtetése;
- üldözés;
- határőrizeti akció.

A harmadik rész az embercsempészek és a csempészetek elfogása során végrehajtandó feladatokat ismerteti, úgy, mint a külföldi meghallgatása, prioritás kérése, tájékoztató a külföldi jogáról és kötelezettségeiről, a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekről, valamint a helyszínvázlat, helyszínrajz készítéséről.

*Témavezető: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
RTF*

KÉNYSZERÍTŐESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA A HATÁRŐRSÉGNÉL

*Szerző: Johanesz Zsolt III. határrend. és -védelmi vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozat célja az volt, hogy segédanyagként szolgáljon a kényszerítőeszközök alkalmazásának oktatásához. A szerző ezt a célt egy demonstrációs program elkészítésével gondolta megoldani, mert elgondolása szerint ez a legmegfelelőbb módja a tananyag oktatásának, ugyanis a több érzékszervvel élvezhető tananyag leköti a hallgató figyelmét, és számos olyan dolog is megoldható a segítségével amely korábban nem vagy csak nagyon nehezen volt megoldható.

A dolgozat első része a téma jogi megalapozásával foglalkozik. A második rész az eszközök alkalmazását és az alkalmazás tapasztalatait tartalmazza. Ez igazából a fő rész. Ebben a részben kerülnek bemutatásra maguk a kényszerítő eszközök és azok használatuk

A harmadik fejezet a Határőrség — mint fegyveres erő — feladatkörébe tartozó feladatok ellátása során alkalmazható kényszerítő eszközökről szól.

A szerző úgy véli, hogy ennek a pályamunkának az elkészítése létjogosultságot élvez, mert hatékony képzésben kell részesíteni a kiképzendő állományt, és ehhez olyan eszközöket kell felhasználni, amelyek felkeltik a hallgatóság érdeklődését és segítik őket abban, hogy minél jobban elsajátítsák a tananyagot — leendő munkájuk alapját — tehát az államhatár rendjének fenntartását, vagy ahogyan az Európai Unióban mondják, a határellenőrzést.

*Témavezető: Török Sándor egyetemi szakoktató
ZMNE HTK*

A HATÁRRENDÉSZETI IGAZGATÁSI SZAKISMERETEK OKTATÁSA A RENDŐRTISZTI FŐISKOLÁN

Szerző: Láposi Szilvia végzett, nem PhD. hallgató
RTF

A dolgozat tisztázza a rendészet, határrendészet és a határrendészeti igazgatás fogalmát, összefüggéseit. Részletesen tartalmazza a határrendészeti igazgatás szakterületeit (idegenrendészet, a visszafogadási egyezményekből adódó feladatok, menekültügy, szabálysértés, útlevelrendészet, az államhatár rendjével összefüggő nemzetközi és közigazgatási feladatok) azok jogszabályi alapjait és az eljárások rendjét.

Megfogalmazásra került a tantárgy oktatásának célja, a különböző oktatási formák (szervezett, nem szervezett), úgy mint az előadás, szeminárium, az ellenőrző-értékelő foglalkozás, a szakmai szerveknél vezetett foglalkozás, a gyakorlati foglalkozás, a szakmai gyakorlatok rendszere, a konzultáció, valamint a hallgató önálló munkája.

A szerző törekedett a tanmenet, program-tematika és irodalom jegyzék teljes körű, naprakész ismertetésére. Az új képzési formák (keresztféléves képzés, határrendész-szervező tiszti tanfolyam) jól illeszkednek az anyagba. A speciális kollégium kizárólag nappali tagozaton megjelenő fakultatív jellegű, szabadon választható, egyénileg felvett tantárgyként bejegyzendő egyéb képzési forma.

Témavezető: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
RTF

A TITKOS INFORMÁCIÓGYŰJTÉS SZEREPE A FELDERÍTÉSBEN ÉS A BIZONYÍTÁSBAN, JOGSZABÁLYI FEJLŐDÉSE A RENDSZERVÁLTOZÁS UTÁN

*Szerző: Nagypál Krisztián III. évf. bünygyi szakos hallgató
RTF*

A dolgozatban a TIGY (Titkos Információgyűjtés) szerepe kerül bemutatásra úgy, hogy történetileg, tudományosan és jogi keretek figyelembe vétele mellett a szerző elhatárolja ezt a területet a Kriminalisztikától.

A kutatás célja a TIGY elhelyezése a bünygyi tudományok rendszerében, de a Kriminalisztikán kívül. Mint ismeretes a jelenlegi álláspont szerint a Kriminalisztika részeként kezelik a TIGY-et.

A dolgozatban a két terület erőinek, eszközeinek, módszereinek, céljainak, tárgyainak, (alap)elveinek bemutatására kerül sor. Ehhez a vonatkozó jogszabályok, szakirodalmak valamint tankönyvek nyújtanak alapot és segítséget.

A dolgozat végigvezeti azt a gondolatot, hogy a TIGY nem szorítható be egyértelműen a Kriminalisztikába, attól több ismerv alapján elhatárolható.

A szerző célja, hogy az önálló tárgy, az alapelvek valamint az egyedi módszerek és a történeti jelleg okán külön területté tegye a TIGY-et.

*Témavezető: Dr. Jung Sándor főiskolai tanársegéd
RTF*

A NÉMET HATÁRŐRIZET ÉS ADAPTÁLHATÓ VONÁSAI MAGYARORSZÁGON

*Szerző: Popol Erika III. évf. határrend. és -védelmi vezetői szakos hallgató
ZMNE HTK*

A dolgozat célja az, hogy átfogó képet nyújtson a német határőrizetről, valamint az adaptálható vonásokról. A német határőrizet viszonyait tekintve sokban hasonlít hazánkhoz, így mikor az EU-hoz való csatlakozás problémáiról, normáiról elvárásairól kívánt a szerző írni, választása Németországra esett.

A téma feldolgozásának aktualizálását az adja, hogy az Orosházi Határőr Igazgatóság Biharkeresztesi Határőrizeti Kirendeltségén 2000. augusztus 1-je és december 31-e között német típusú határőrizeti rendszer került felállításra, melynek konkrét tapasztalatait kívánta a szerző feldolgozni — összevetve a német gyakorlattal.

A Határőrség 2001. január 16-i vezetői értekezletén döntés született arról, hogy ki kell dolgozni a külső határokon működő határőrizeti kirendeltségek feladatrendszerét, szervezetét, működési rendjét, technikai ellátottságát, a felállítás, illetve az átalakítás ütemezését és az ehhez szükséges forrásokat.

Az elgondolás lényege az, hogy az új szervezet létszámban, technikai felszereltségében és az alkalmazott munkamódszer vonatkozásában feleljen meg a Schengen-i követelményeknek, viszonylag nagy önállósággal tudja végezni a jogszabályokban rögzített feladatokat, tükrözze a kirendeltségek sajátosságait.

*Témavezető: Dr. Pálvölgyi László egyetemi szakoktató
ZMNE HTK*

A MENEDÉKJOG INTÉZMÉNYE A MAGYAR KÖZTÁRSASÁGBAN

Szerző: Szabó Anita III. évf. határrendészeti szakos hallgató
RTF

A menedékjog szabályozásának célja, hogy:

- meghatározza a Magyar Köztársaság területén nyújtott menedékhez fűződő jogokat és kötelezettségeket;
- a menekültügyi hatósági eljárás törvényességi garanciáinak megállapításával biztosítsa az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét;
- garantálja a faji, vallási, nemzeti hovatartozás vagy politikai meggyőződés miatti megkülönböztetés tilalmának érvényesülését.

A dolgozatban az alapvető fogalmak (menekült, menedékes, kísérő nélküli kiskorú, biztonságos származási ország, biztonságos harmadik ország, közvetlen családtag, menedékjog) tisztázását követően a szerző ismerteti a menekültként elismerés feltételeit, a megtagadásának eseteit. Feldolgozásra került az elismerését kérő, a menekült, a menedékes jogállása, majd a menekültügy irányítása és szervezeti rendszere. Részletesen megismerhető a befogadó állomás helye, szerepe, annak házirendje.

A dolgozat központi része a menekültügyi eljárás bemutatása a Magyar Köztársaságban, továbbá a kérelmező, a menekült és a menedékesnek nyújtandó ellátások és támogatások rendszere.

Témavezető: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
RTF

AZ IDEGENRENDESZET JOGI SZABÁLYOZÁSA JOGHARMONIZÁCIÓS KÖTELEZETTSÉGEINKRE TEKINTETTEL

*Szerző: Szkárosi Éva III. évf. határrendészeti szakos hallgató
RTF*

Az Európai Unióhoz való csatlakozás jogharmonizációs kötelezettségeire tekintettel az Országgyűlés 2001. május 29-ei ülésnapján fogadta el a 2001. évi XXXIX. törvényt a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról. A törvény az Európai Közösség számos jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

A dolgozathoz megismerhetők a szabályozás alkalmazása szempontjából jelentősebb rendelkezések, a beutazás és tartózkodás szabályai, továbbá a beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyek (vízum, tartózkodási engedély, letelepedési engedély, ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás) formája és tartalma.

A tanulmány részletesen foglalkozik a külföldiekre vonatkozó rendészeti szabályok (beutazási és tartózkodási tilalom, visszairányítás, visszautasítás, idegenrendészeti kiutasítás, visszaküldés tilalma, idegenrendészeti őrizet, visszautasítási őrizet, kijelölt helyen való tartózkodás, kitoloncolás) alkalmazásával, az idegenrendészeti eljárások közös szabályaival, az adatkezelésre vonatkozó nyilvántartásokkal és a külföldi bejelentési kötelezettségeivel.

*Témavezető: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
RTF*

AZ ÉJSZAKA HATÁSA A HATÁRŐRIZETI SZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉGRE

Szerző: Tóth Zoltán végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE HTK

A téma kutatása, aktualitása a múltban, a jelenben és a jövőben is egyaránt hangsúlyos, mivel a jogellenes cselekményt elkövető személyek nagyobb-részt az éjszakai időszakot választják cselekményük elkövetéséhez. Dolgozat témája csak a határátkelőhelyek közötti határszakaszon — a zöldhatáron — végzett határőrizeti tevékenységre korlátozódik.

A pályamunka négy fő részből áll. Az első a határrendészetet ellátó szervezetekben megjelenő és érvényesülő elvek rendszere. Ebben a fejezetben kerülnek bemutatásra a határőrizeti tevékenységben általánosan és specifikusan ható elvek, ezek sajátos megjelenése az éjszakai időszakban.

A második az éjszakai szolgálat során fellépő fizikai és pszichikai hatásokkal foglalkozik. Ezen terület bemutatása során megismerhetők az éjszakai körülmények általánosan zavaró hatásai és ezek megjelenése a határőrizeti tevékenység során alkalmazott intézkedésekben. A szerző elemzi a végrehajtnak a szervezethez való kötődését és ennek a szolgálatteljesítésre gyakorolt hatását. A fejezet második fele foglalkozik az éjszakai tájékozódás és felderítés lehetőségeivel, és azt ezt könnyítő módszerekkel.

A harmadik rész az Osztrák és Német határőrizeti szervek éjszaka végrehajtott határőrizetének tapasztalatait és azok felhasználási lehetőségeit foglalja magába. Bemutatásra kerül a különböző felderítést segítő berendezések, eljárások alkalmazásának gyakorlati tapasztalatai a Schengen-i határokon.

Az utolsó fejezet az éjszakai felderítő berendezésekkel és azok alkalmazásának lehetőségeivel foglalkozik. A dolgozat végén gyakorlati tanácsok, javaslatok olvashatók az éjszakai szolgálatellátás megkönnyítése érdekében.

Témavezető: Dr. Kovács Gábor egyetemi docens
ZMNE HTK

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

KATONAI INFORMATIKA TAGOZAT

KATONAI INFORMATIKA TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

A KATONAI SZÁLLÍTÁSI FELADATOKAT TÁMOGATÓ INFORMATIKAI RENDSZEREK

*Szerző: Debreczeni Tímea III. évf. közlekedésmérnöki szakos hallgató
ZMNE BJKMFK*

Magyarország 1999 óta tagja a NATO-nak, ami kötelezettségekkel jár az élet minden területén, éppúgy, mint a különböző informatikai rendszerek területén. A dolgozat felvázolja, hogy a szállítási feladatokat támogató informatikai rendszer csak egy komplex logisztikai rendszeren belül működhet jól.

Különböző szállítási feladatokat támogató informatikai rendszerek összehasonlításával rájön az ember, hogy a legalapvetőbb dolog — egy adatbázis — hiányzik, mely éppúgy kielégíti a honi, mint a nemzetközi informatikai rendszereket.

A dolgozat végén bemutatásra kerül egy olyan komplex logisztikai rendszer — a SAP —, melyet a világ számos országában alkalmaznak már. A NATO tagországok még mindig sok problémával küszködnek, hiszen mindegyik igyekszik kialakítani a saját logisztikai rendszerét, melyben helyet kapnak a különböző szállítási feladatokat támogató informatikai rendszerek is.

*Témavezető: Dr. Szászi Gábor egyetemi docens
ZMNE BJKMFK*

MULTIMÉDIÁS OKTATÓPROGRAM A 96M P9RC PISZTOLY OKTATÁSÁHOZ

Szerző: *Jánosi Csaba végzett, nem PhD. hallgató*
ZMNE BJKMFK

A 9 mm-es 96M P9RC pisztoly 1996 óta van rendszeresítve a Magyar Honvédségnél és más fegyveres szerveknél, a Határőrségnél, a Rendőrségnél a Vám és Pénzügyőrségnél, és a Büntetés-végrehajtás szerveinél.

A rendszeresítéskor — dokumentáció hiányában — a gyár által kibocsátott kezelési utasítást adták a fegyver mellé. Ez az anyag a fegyveres szervek részére nem elég részletes, nyelvezete kifogásolható, nem felel meg annak a követelménynek, hogy belőle a pisztolyt a tisztek és tiszthelyettesek, valamint azon sorállományúak, akik részére rendszeresítve van, részletesen megismerjék.

Az idei évben elkészült a pisztoly anyagismereti és kezelési, valamint javítási utasítása. A tudományos diákköri munkában az a cél, hogy ezen utasítások egy egységbe legyenek foglalva, és mondanivalójukat a számítógépes tervezés, rajzolás, videószerkesztés és képfeldolgozás eszközeit felhasználva, látványos és közérthető formában szemléltesse. Az elkészült interaktív multimédiás oktatóprogram tartalmazza a 9 mm-es 96M P9RC pisztolyról készült anyagismereti és kezelési, valamint javítási utasítást.

A program az oktatásban nyújthat nagy segítséget, hiszen a belső szerkezeti elemek elhelyezkedése, kapcsolódása és működése az animációk segítségével realisztikusan mutathatók be. A program használatával modellek gyártása feleslegessé válik, s így jelentős anyagi kiadás takarítható meg.

A program interaktivitásából és multimédiás képességéből adódóan, egyéni tanulásra is nagyobb hatásfokkal alkalmazható, mint a hagyományos szabályzatok. A tanuló egyszerre kap vizuális és hang információt, ami bizonyítottan 50%-kal hatékonyabb elsajátítást tesz lehetővé.

Témavezető: *Fecsó László főiskolai adjunktus*
ZMNE BJKMFK

HADITECHNIKAI ESZKÖZÖK-ANYAGOK NYILVÁN- TARTÁSÁNAK EGYSZERŰ LEHETŐSÉGE – ADATBÁZIS-KEZELŐK HASZNÁLATA

*Szerző: Juhász Zoltán III. évf. haditechnikai menedzser szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A mai információkkal túlszűfolt világunk kiemelt feladatai közé tartozik a meglévő, és folyamatosan bővülő információk megfelelő feldolgozása, a felhasználókhoz való eljuttatása. A különböző szintű és formájú szervezetek munka- és működési folyamatainak éppen úgy részévé vált az információkkal való gazdálkodás, mint az alaprendeltetésükből adódó feladatok végrehajtása.

Az információkkal való megfelelő gazdálkodás — létrehozás, feldolgozás, védelem, megsemmisítés — nem csak a technikai háttér megteremtését jelenti. A szervezet vezetőinek tisztában kell lenniük azzal, hogy információs rendszerük lehetőségeinek maximális kihasználása nagyban hozzájárulhat a szervezet működési folyamatainak segítéséhez. Ugyanakkor a helytelen felhasználás veszélyei sem elhanyagolhatóak: az adatokból nyert pontatlan információk a szervezet vezetőinek helytelen döntéseit eredményezhetik, az információs rendszer nem megfelelő működése a munkafolyamatokat lassíthatja, az illetéktelen kezekbe került (minősített) információ állam-, nemzetbiztonsági érdekeket veszélyeztethet.

Képzési-felkészítési probléma, hogy a főiskolai-egyetemi ill. tanfolyam rendszerű képzéseken nem vagy alig foglalkozunk az adatbázisok kezelési (tervezési) kérdéseivel. A dolgozat hiánypótlás az adatok feldolgozását végző haditechnikai szakemberek számára, rövid áttekintést ad az adatbázisok kezelési-tervezési, adatbiztonsági kérdéseiről.

A példában szereplő adatbázis jelenleg alapfokú, lőszerkészlet nyilvántartására alkalmas. Várható felhasználási területe: a Szárazföldi Parancsnokság, LÁF, mérnök főtiszt napi munkájában. Tesztelést követően az alárendeltségükbe tartozó csapatok logisztikai tisztje, tiszthelyettese számára nyújthat hasznos segítséget.

*Témavezető: Zupkó Tibor egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

MIL MI-24 HIND TÍPUSÚ HARCILIKOPTER FEDÉLZETI RENDSZERÉNEK ELEMZÉSE

Szerző: *Heinbach Péter IV. évf. villamosmérnök szakos hallgató*
ZMNE BJKMFK

A dolgozat témája a Mil Mi-24 Hind típusú harci helikopter kifejlesztésének és tervezésének rövid elemző ismertetése, majd a típus fedélzeti rendszerének EMO-berendezéseinek, műszereinek ismertetése, elemzése, fontosabb műszaki adatainak ismertetése. A szerző a típus ismertetésénél külön kitér a Mil Mi-24D helikopter jellemzőire.

A dolgozat befejezésekként elemzésre kerülnek a Mi-24 típusú harci helikopter jövőbeni fejlesztési lehetőségei a Magyar Légierőben használt típusoknál — az alkalmazási lehetőségük függvényében.

Jövőbeni változtatások és kiegészítések:

- A multimédiás CD-ROM folyamatos fejlesztése, bővítési lehetőségeinek biztosítása.
- A hazánkban rendszeresített Mi-24 típus részletesebb elemzése, különös tekintettel az avionikai rendszerre.
- Folyamatos bővítés a kiválasztott típus fejlesztésének függvényében
- A jövőbeni változtatásának és modernizálásának lehetősége a magyar légierőben.
- A multimédiás oktató CD-ROM terjesztése csapatokhoz, valamint a katonai felsőoktatás intézményeibe.

Témavezető: *Békési Bertold egyetemi tanársegéd*
ZMNE BJKMFK

A MI-8 SZÁLLÍTÓHELIKOPTER ÜZEMBENTARTÓ SZÁZAD TECHNIKAI KISZOLGÁLÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ADATOK FELDOLGOZÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

*Szerző: Nagy István végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE VSZTK*

A dolgozat két fő részből tevődik össze. A szerző az első részben a MI-8 szállító helikopter üzembenntartási alapjait ismerteti, amely magában foglalja a mérnök- műszaki szolgálat feladatait, a helikopter üzemképességének és harcra készségének tartalmát, feladatait, az időszakos munkák és csapatjavítások végrehajtásának célját és tartalmát, az üzembenntartási feladatokat ellátó alegység felépítését funkcióját, az egységes műszaki kiszolgálási szakutastás felépítését, a normákhoz és feladatokhoz kötött technikai kiszolgálások rendjét, és az ezekre vonatkozó normákat.

A második részben kerül ismertetésre a számítógépes program gyakorlati alkalmazása, amely ismerteti a szükséges mértékben a felhasznált Excel táblázatkezelő programot, valamint a nyilvántartás elkészítésének célját és végzetül a nyilvántartás működését. Ezek bemutatása után kerül sor a további működés ismertetésére, amely biztosítja a későbbi munkák megtervezéséhez, megszervezéséhez szükséges információkat.

A dolgozat végén a nyilvántartás gyakorlati alkalmazásának lehetőségei és egy rövid tájékoztató található az eddigi tapasztalatról.

*Témavezető: Labanc Sándor egyetemi tanársegéd
ZMNE HTK*

MODERN REPÜLÉSSZABÁLYOZÓ RENDSZEREK SZABÁLYOZÓINAK ELŐZETES TERVEZÉSE

Szerző: *Pelikán Sándor végzett, nem PhD. hallgató*
ZMNE BJKMFK

A fedélzeti, repülőgépet vezérlő automatikus rendszerek a repüléssel foglalkozó tudományok, a technika legfontosabb ágazatának egyikét képezik. A korszerű fedélzeti automatikus rendszer megkönnyíti a repülőgép-vezető munkáját. A repülőgép kormányzásának, vezérlésének automatizálása nem zárja ki a repülőgép-vezetőt a vezérlésből, rá az ellenőrzés szerepe hárul.

Napjainkban a harci repülőgépek sokoldalú felhasználásának, hadrafoghatóságának, a feladatok sikeres végrehajtásának, a repülés biztonságának érdekében nagy figyelmet fordítanak a korszerű fedélzeti automatikus vezérlőrendszerek kifejlesztésére. A tervezők munkája, mely a korszerű vadászpilóták harcászati-technikai lehetőségeinek kiszélesítésére irányul, egyre többcélú, tökéletesebb, bonyolultabb vezérlő rendszert hoz létre. Így a vezérlő rendszerek jelentősége a többi fedélzeti berendezéséhez viszonyítva fokozatosan növekszik.

A dolgozat célja, hogy egy elméleti áttekintést adjon az automatikus repülésszabályozó rendszerek előzetes tervezéséről, mind a klasszikus és mind a modern jelenleg is használatos eljárásokról. Az egyes elméleti módszerek mellett megtalálhatók az alkalmazási példák is, amelyek segítik az új ismertek megértését. A dolgozat összefoglalja a repülőgép szabályozási rendszerek előzetes tervezéséhez szükséges elméleti ismereteket. Bemutatja a klasszikus szabályozó tervezési eljárások közül a Nyquist, Bode, Gyök-helygörbe módszert. Áttekinti a modern szabályozótervezési eljárások közül a pólus áthelyezés, LQR, LQG, LQG/LTR módszert. A dolgozat egy tervezési eljárást mutat be, hogy egyes problémákat miként lehet megoldani különböző matematikai szoftverek segítségével.

Témavezető: *Dr. habil. Szabolcsi Róbert egyetemi docens*
ZMNE BJKMFK

PROCESSZOROK MŰKÖDÉSÉT, FELÉPÍTÉSÉT SZEMLÉLTETŐ, OKTATÓ INTERAKTÍV INTERNETES PORTÁL FEJLESZTÉSE

*Szerző: Zimonyi László IV. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A dolgozat a mikroelektronika — ezen belül a mikroprocesszorok — történelmi hátterét, fejlődését, gyártástechnológiáját, rendszertechnikáját, jövőjét, valamint a mikroprocesszorok generációit és típusait tárgyalja. Az összegyűjtött hivatkozások (internetes) és irodalomjegyzék alapul szolgálhatnak a témában való mélyebb kutatásokhoz.

A téma, HTML-nyelvben programozott internetes környezetben (honlapként) került kidolgozásra és feltöltésre az intézmény honlapjára. Az adatbázis interaktívvá vált az internetes fórum működtetése által. Így folyamatosan bővíthető — amire szükség is van a mikroelektronika rohamos fejlődése miatt. Az esetleges visszajelzések segítségével a honlap az Internet segítségével módosítható, kiegészíthető, korrigálható.

Jövőbeni változások:

- az angol nyelvű verzió elkészítése folyamatban van,
- a legújabb technológiák megjelenésének megfelelően a program és a járulékos részek bővítése folyamatos.

*Témavezető: Tóth Tivadar egyetemi adjunktus
ZMNE BJKMFK*

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

**HADITECHNIKA — REPÜLŐGÉPEK GÉPÉSZETI
RENDSZEREI TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

A MULTIMÉDIA FELHASZNÁLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE A MI-8 HELIKOPTER FÜLKEISMERET ÉS OLVASÓKÁRTYA BEMUTATÁSÁRA

*Szerző: Dobóczki Zoltán végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

A szerző tudományos munkájának célja, hogy egy olyan oktatást segítő szoftvert készítsen, ami tartalmazza a MI-8 típusú helikopter fülkefüzetét, olvasókártyáját, valamint leírja az indítás folyamatát.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen megjelent a távoktatás igénye, ahol a hallgató nagyobb részben saját maga, saját tempójában tudja elsajátítani a tananyagot, szervezett órák keretén kívül is képes szélesíteni ismereteit. Ehhez alkalmazta a pályázó a multimédiát, ami egy remek eszköz a távoktatásban. A szoftvert Microsoft Power Point-tal készítette el. Ennek futtatásához szükség van egy számítógépre, ami tartalmaz Microsoft Office 97 csomagot, valamint el van látva CD-rommal.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

A MI-8 HELIKOPTER LEVEGŐRENDSZER OKTATÁSI CÉLÚ BEMUTATÁSA

*Szerző: Gigacz János végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

A multimédia szerepe a technika fejlődésével párhuzamosan az élet minden területén egyre nagyobb lesz, ezért is fontos, hogy kellő szakértelemmel rendelkező emberek kezéből kerüljenek ki a jövő multimédiás oktatászoftverei, melyekre valóban szükség van, hiszen páratlan szemléltetési lehetőséget nyújtanak.

A szerző a diákköri munka elkészítéséhez a Microsoft Power Point programot használta, így a Mi-8 helikopter levegőrendszerét új megközelítésből jelenítette meg. A program segítségével a jelenleg folyó nappali, levelező és mérnök-asszisztens képzést kívánta megkönnyíteni az oktatóknak, és a diáktársaknak úgy, hogy az eddig csak rajzolt ábrákból mozgó diákat készített.

A bemutató diái értelemszerűen egymásra épülnek, elősegítve ezzel a hallgatók számára a gyors megértést a tanítás-tanulás komplex folyamatának rendszerében.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

SZÁMÍTÓGÉPPEL KÉSZÍTETT ANYAGOK ALKALMAZÁSA A MI-8 TÍPUSÚ HELIKOPTER SÁRKÁNSZERKEZETÉNEK OKTATÁSÁBAN

*Szerző: Maczák Endre végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

A tudományos diákköri munka célja, hogy rövid áttekintést nyújtson a számítógép napjaink egyik legdinamikusabban fejlődő alkalmazási területéről, a multimédiáról. Az alkalmazott program segítségével részletesen bemutatásra kerül a MI-8 helikopter sárkányszerkezete. A szoftver egyben egy új módszertani alternatívát is nyújt az oktatók és hallgatók számára a tanulás-tanítás folyamatában. A multimédia szerepe a technika fejlődésével párhuzamosan az élet minden területén — így a katonai repülőműszaki oktatásban is — egyre nagyobb lesz, ami hozzájárulhat a szakemberek felkészüléséhez.

A szerző által készített oktatóanyag használatához minimum Microsoft Office '97 programcsomag szükséges, ezen belül a PowerPoint-t kell használni. A program hang-, illetve videokártyát is igényel.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

SZÁMÍTÓGÉPES GRAFIKÁN ALAPULÓ OKTATÓPROGRAM A MI-8 HELIKOPTER FŐFUTÓ RUGÓSTAG FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE TÉMÁHOZ

*Szerző: Nagy Renáta végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

A szerző a MI-8 helikopter főfutóművének számítógépes grafikai modellezését választotta feladatául, mellyel elő kívánta segíteni az új oktatástechnológia alkalmazását iskolájában. Dolgozata segítséget nyújthat a hallgatóknak az önálló tanulásban, a tanároknak az oktatásban. A program alkalmazásának technikai feltétele egy számítógép, melyben megtalálható a Microsoft Office program csomag, CD lejátszó és videokártya.

A oktatóprogram először a főfutóművet mutatja be egészében, majd analizálva, azaz egyre kisebb részekre bontva. A szemléltetést grafikai ábrák, digitális fényképek és digitális videofelvételek segítik. A szerző reményét fejezi ki a dolgozatban, hogy TDK munkája híven tükrözi gyakorlati tapasztalatait.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

A MI-8 HELIKOPTER HIDRAULIKA-RENDSZER GA-192/2, GA-74M/5, GA-77V BERENDEZÉSEINEK GRAFIKAI MODELLEZÉSE SZÁMÍTÓGÉPEN

*Szerző: Takács Zsolt végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

A tanulmány célja, hogy egy fontos szakma oktatását elősegítő multimédiás tananyagot készítsen a szerző, amely remélhetőleg a nappali, és levelezős képzésekben résztvevő hallgatók oktatását is nagymértékben elősegíti azáltal, hogy ezentúl az oktatóanyag nem csak az órai előadás segédeszköze lehet, de remekül alkalmazható otthoni felhasználásra is. A tanár szerepe oktatástechnikai szempontból nem változik, de a hallgatók több aspektusból ismerhetik meg az oktatni kívánt rendszerek feladatát, részeit, fontosságát, üzemeltetésének fontos, precíz, nagy pontosságot és figyelmet igénylő folyamatát.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

A MI-8 HELIKOPTER ORRFUTÓ ÉS FAROKTÁMASZ SZERKEZETÉNEK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK BEMUTATÁSA A MULTIMÉDIA FELHASZNÁLÁSÁVAL

*Szerző: Veres József végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE BJKMFK*

Tudományos munka célja, hogy bemutatásra kerüljön a ma is rendszerben lévő MI-8 típusú helikopter orrfutóművének és faroktámaszának működése.

Az iskola tanítási rendszerében megjelent a távoktatás igénye, ahol a hallgató nagyobb részben saját maga, kisebb részben az oktató segítségével által sajátítja el a szükséges ismereteket.

A pályamunka biztosítja a távoktatásban rejlő lehetőségeket, hogyan és mivel lehet megvalósítani, valamint a multimédiát, mint egy lehetséges eszköz ezen oktatási formában.

Az oktatóprogram technikai feltételként követeli meg a számítógépet, amely tartalmazza a Microsoft Office '97 szoftvercsomagot, azon belül is a PowerPoint-t, valamint CD-meghajtót.

*Témavezetők: Dr. Békési László egyetemi adjunktus
Dr. Szabó László főiskolai docens
Varga Béla egyetemi tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

KATONAI KOMMUNIKÁCIÓ TAGOZAT

KATONAI KOMMUNIKÁCIÓ TAGOZAT

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

EGYSÉGES KATONAI LEVELEZŐ RENDSZER

*Szerző: Bíró Péter IV. évf. műszaki informatika szakos hallgató,
ZMNE BJKMFK*

A számítástechnika mára életünk részévé vált. A kommunikáció, még fontosabb szerepet kapott a katonai rendszerekben, a modern hadviselést támogató fejlesztésekben, és magában a hadszíntéri tevékenységekben. A Magyar Honvédségnek is alkalmazkodnia kell a megújuló követelményrendszerhez, és a szervezetnek törekedni kell a rendelkezésére álló erőforrások gazdaságos felhasználására.

A tanulmány célja egy olyan levelező és elektronikus kommunikációs rendszer megvalósítása, amely csekély informatikai támogatás esetén hatékony és erőteljes eszköz a kommunikáció számára. Ezzel egyetemben a katonai tevékenységeket támogató rendszerek követelményeinek is eleget tesz, mind például titkosítás vagy az azonosítás terén. A Magyar Honvédségben elterjedten alkalmazott rendszer a Microsoft Exchange, melynek kiépítése a szerzők tapasztalatai alapján nehéz és időigényes, számos esetben a hardware, software és szakember követelményei miatt jelentős erőforrás lekötést jelent az informatikai biztosító szerv számára. Fontos tényező a rendszer minél gyorsabb üzembe helyezése, és többoldalú alkalmazhatósága.

A szerző a pályamunkával ezen kérdésre kívánt megoldást találni azzal, hogy olyan alkalmazást biztosít a felhasználóknak, amely csekély informatikai infrastruktúra megléte ellenére, a parancsnok számára biztosítja a modern és biztonságos kommunikációt, illetve a későbbiekben kiépítésre kerülő Microsoft Exchange rendszer kiegészítése lehet.

A munka egy több éves kutatás egyik állomása, amely sok változtatáson, kiegészítésen és újratervezésen ment át. Ennek köszönhető az új „kommunikációs rendszer” jelző, ugyanis a fejlesztés során, a rendszer alkalmazhatóságát nagymértékben kiszélesítették. A munkát 1-1,5 éven belül szeretné befejezni, és a rendszer alkalmazhatóságát valós körülmények között kipróbálni.

*Témavezető: Holy Péter egyetemi adjunktus
ZMNE BJKMFK*

KATONAI TITKOSÍTÁS AZ ÓKORTÓL NAPJAINKIG

*Szerző: Gazsi Enikő II. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

Az információk illetéktelenek elől való elrejtésének problémája egyidős az emberiséggel. A történelem folyamán a titkosítási módszerek jelentősen átalakultak, a technika fejlődésével egyenesen arányosan változtak. A kezdeti mechanikus eszközöket a technika fejlődésének köszönhetően folyamatosan felváltották a bonyolultabb eljárások és megjelentek a rejtjelző gépek. Ezek közül is a leghíresebb és a maga idejében a leghatékonyabb gép az Enigma volt.

A következő áttörést a számítógépek megjelenése hozta. A számítógépek teljesítményének növekedésével együtt változott az algoritmusok bonyolultsága is. A rejtjelzés történhet szimmetrikus vagy aszimmetrikus módon, a lényeg hogy a kulcsokat előre meg kell állapítani, majd az abszolút biztos csatornán továbbítani.

A dolgozathoz a titkosítási módszerek kialakulása, fejlődése és annak üteme, alkalmazása, fajtái, a titkosítás folyamata, felépítése, összetevői ismerhetők meg. A pályamunka bizonyos értelemben összefoglalás a téma iránt érdeklődőknek, természetesen a teljesség igénye nélkül.

*Témavezető: Fekete Károly egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

A DIGITÁLIS KATONA A XXI. SZÁZADBAN

*Szerző: Kavasánszki István IV. évf. kommunikációs menedzser hallgató
ZMNE VSZTK*

A pályamunkát „A digitális katona a XXI. században” címmel írta a pályázó. Azért választotta ezt a témát, mert több helyről hallott már erről a katonáról és ennek a katonának a képességeiről és tudomása szerint a NATO országok nagy része is foglalkozik ennek a katonának a kifejlesztésével.

A dolgozat során megismerhető a digitális katona kommunikációs lehetőségei, az ehhez szükséges hálózatok, azok felépítése és kialakítása.

A dolgozat utolsó részében van szó a katona felszerelésről és ezek kialakításának lehetőségeiről.

*Témavezető: Dr. Rajnai Zoltán egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

TÁVBESZÉLŐ ÖSSZEKÖTTETÉSEK BIZTOSÍTÁSA SZÁMÍTÓGÉPES HÁLÓZATOKON. AZ IP TELEFÓNIA RENDSZER

*Szerző: Kovács Imre IV. évf. villamosmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

Napjainkban egyre nagyobb teret hódító Internet hálózat nemcsak adatok továbbítására biztosít lehetőséget, hanem különböző közvetlen összeköttetések alapuló telefon valamint videofon kapcsolatok létesítésére is alkalmas.

A szerző azt szeretné bemutatni, hogy az interneten létesített telefonbeszélgetéshez milyen lehetséges megoldások vannak. Ezt az úgynevezett *Voice Over IP* megoldást nemcsak interneten, hanem virtuális magánhálózatokon keresztül is fel lehet építeni. Bemutatja, hogy az ilyen hálózatnak milyen előnyei vannak, és azokat hogyan lehetne kihasználni a Honvédség keretein belül különböző gyártók által előállított berendezések segítségével.

További célja, hogy ezen munkát továbbfejlesztve megtervezzen egy olyan virtuális hálózatot, amely lehetővé teszi az adatok és hangok együttes továbbítását — tábori körülmények között is.

*Témavezető: Dr. Papp István főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

SZÁMÍTÓGÉPES HÁLÓZATOK FELÉPÍTÉSE, AZOK BIZTONSÁGA

*Szerző: Takács Péter IV. évf. kommunikációs menedzser hallgató
ZMNE VSZTK*

A pályamunkában a mindennapi életben előforduló számítógépes hálózatok felépítése, azok megépítésének követelményei kerültek bemutatásra, továbbá a számítógépes hálózatok fenntartásához, valamint a biztonságos üzemeltetéséhez szükséges néhány biztonsági kérdést dolgozza fel a szerző.

A dolgozat első részében rövid tájékoztatást kaphat az olvasó a különböző hálózatok tulajdonságairól, előnyeiről és hátrányairól. Megismerhetők a különböző vezetékes átviteli eszközök, hálózati elemek, valamint a kialakítható hálózati topológiák. A szerző a számítógépes hálózatokat adatátviteli és átvitel-biztonsági szempontból is vizsgálja.

A második részben a mindennapi életben felmerülő biztonsági kérdésekről esik szó. Bemutatásra kerül a leggyakrabban használt operációs rendszerek jellemzően támadható felületei, valamint a szerző javaslatokat tesz részben saját tapasztalatai alapján a biztonsági lyukak megfelelő kezelésére.

A dolgozat harmadik felében érintőlegesen felvillant néhány komolyabb szaktudást és felszerelést igénylő támadási módszert, amik a különböző kommunikációs protokollok sérülékenységét használják ki.

*Témavezető: Fekete Károly egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

A POLGÁRI ÉS KATONAI ANTENNÁK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

*Szerző: Tóth Péter Hajnalka IV. évf. haditechnikai menedzser hallgató
ZMNE VSZTK*

Dolgozatban a polgári és katonai antennák bemutatásával az antennák szerepe kerül bemutatásra.

Az első fejezetben egy rövid történeti áttekintést kaphatunk az antennaelméletéről. Az első rész az 1888-tól napjainkig terjedő időszakot foglalja magában.

A második fejezet a fontosabb fogalmak (antennanyereség, iránykarakterisztika, hatásos felület, az antenna kisugárzott teljesítménye, sugárzási ellenállása), valamint az adó és vevő antennák általános felépítése kerül tisztázásra, melyek elengedhetetlenek az antennaelmélet megértéséhez.

A harmadik fejezet a polgári antennákat, és azok típusait mutatja be, bár nem teljes részletességgel.

Az utolsó fejezetben a katonai antennák kerülnek bemutatásra, a fent említett szempontokat és a R-130-as, R-137-es, R-140-es, R-142-es, R-145-ös katonai rádióállomásokat figyelembe véve.

*Témavezető: Fekete Károly egyetemi adjunktus
ZMNE VSZTK*

KÖRNYEZETBIZTONSÁG, KATONAI KÖRNYEZETVÉDELEM, KATONAI LOGISZTIKA TAGOZAT

**KÖRNYEZETBIZTONSÁG, KATONAI KÖRNYEZET-
VÉDELEM, KATONAI LOGISZTIKA TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

AZ RVSM ALKALMAZÁSA ÉS HATÁSA A KATONAI REPÜLÉSEK VÉGREHAJTÁSÁRA

*Szerző: Czikora Ildikó IV. évf. repülésirányító szakos hallgató
ZMNE HTK*

2002. január 24-én Európa egy igen jelentős területe fölött érvénybe lépett a 29000 láb (*FL 290*) és 41000 láb (*FL 410*) közötti magasságtartományban az 1000 feet-es (300 m) függőleges elkülönítési minimum — az eddigi 2000 feet-es (600 m) helyett — azok között a légijárművek között, amelyek rendelkeznek a szükséges működési engedéllyel, azaz megfelelnek a csökkentett elkülönítési minimum (RVSM) biztonságos alkalmazásához szükséges technikai berendezésekkel és engedélyekkel.

A pályamunka megírásával az volt a szerző célja, hogy bemutassa az RVSM alkalmazását és hatását a katonai repülések végrehajtására a különböző követelmények és civil eljárások fényében, illetve átfogó képet adjon a változásokról.

*Témavezető: Palik Mátyás egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

KATASZTRÓFA, VESZÉLY, VÉDELEM

*Szerző: Gergelics Natália V. évf. bizt.- és védelempolitikai szakos hallgató
ZMNE HTK*

A biztonság- és védelempolitika sajátos területét dolgozta fel a tanulmányban a szerző. A katasztrófák és az ellenük való védekezés szervezeti és normatív kereteit mutatja be. A kutatás központi problémája a biztonság és a katasztrófavédelem kapcsolatrendszerének és magyar gyakorlatának kérdése.

A pályázat bevezető részében a katasztrófák általános megközelítése, felosztása, csoportosítása kerül bemutatásra a védelem szervezeti elemeihez kapcsolva.

A második részben fontos, kiemelt terület a védelem egyes szervezeti szintjeinek tevékenysége, hatásköre. Ebben a részben kimerítő részletességgel ismerhetők meg azok a jogszabályok és egyéb normák, amelyek a katasztrófavédelem szervezeti feladatait rögzítik.

A nemzetközi tapasztalatok érintése kettős célt szolgál. Egyrészt bemutatni a védelmi szervezetek sajátos tevékenységét katasztrófák esetén, másrészt tudatosítani a fenyegetettség állandóságát, és totális kiterjedtségét. A szerző érinti a nemzetközi szervezetek katasztrófavédelmi tevékenységét, kiemelten tárgyalja a regionális együttműködés fontosságát.

A tanulmány VII. fejezetében néhány konkrét katasztrófa feldolgozásával kívánja érzékeltetni a szerző a védelem nehézségeit és problémás területeit. A nemzetközi és a hazai területről vett néhány példán keresztül a védekezés nehézségei, kritikus szituációi ismerhetők meg. A magyar katasztrófák bemutatásával a védelem szervezeti és anyagi lehetőségeinek mérlegelése, a képességek felmérése kerül végrehajtásra.

*Témavezető: Dr. Ruppert József egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

GPS ALAPÚ JÁRMŰKÖVETŐ RENDSZER A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN

*Szerző: Juhász Gábor József III. évf. közlekedésmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

Az elmúlt években hazánk logisztikai kultúrájában egyre inkább kezdett elterjedni a 6M-elv és az azt támogató térinformatika. Ennek oka, hogy érthetőbbé és hatékonyabbá teszi az információ áramlását, ezáltal a magyar vállalatok gazdasági hatékonysága fejlődik, és beilleszkedése is egyszerűbbé válik az egyre gyorsuló európai gazdasági folyamatokba. A fuvarozás, szállítmányozás területén a logisztikai háttérmunkájában kulcsfontosságúvá vált az információ gyors és dinamikus áramlása.

A Magyar Honvédségnek ugyanezen az úton kell tovább haladni, ha a nyugati hadseregek szállítási színvonalát akarja elérni. A szerző kutatásai során a fegyveres szervek GPS alapú navigációs- és figyelő rendszereit vizsgálta, valamint az ilyen típusú rendszerekkel kapcsolatban felmerülő problémákat kutatta.

*Témavezető: Fábos Róbert főiskolai tanársegéd
ZMNE BJKMFK*

A VESZÉLYES ÁRUK KÖZÚTI FUVAROZÁSI BALESETEIBŐL ADÓDÓ KOCKÁZATOK ÉS AZ ÁLTALUK KELTETT VESZÉLY KEZELÉSÉNEK FOLYAMATA

*Szerző: Lázár Gábor III. évf. védelemi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A dolgozat a veszélyes áruk közúti fuvarozása során létrejövő potenciális veszélyhelyzetek, illetve a közúti szállítás során bekövetkező balesetek kezelésének rendszerelvű megközelítésével foglalkozik. A probléma felvetésében a szerző elemzi a tevékenység külső környezetét meghatározó társadalmi-gazdasági háttérrel, jellemző tendenciákat, és hatásukat a környezetbiztonságra.

A szerző egy lépcsőzetes balesetelhárítási alrendszert dolgozott ki, amely információs, műszaki, kiképzési stratégiai elemekből áll. A dolgozat célja javaslatot tenni jobb, hatékonyabb, ugyanakkor költségtakarékosabb beavatkozási rendszer kialakítására. A szerző által kidolgozott néglépcsős stratégia figyelembe veszi, kezeli, az e területen hazánkban meglévő tűzoltósági, ipari, katasztrófavédelmi eszközöket, beavatkozási kapacitásokat, köztük a kialakuló műszaki mentőbázisokat, és javaslatot fogalmaz meg azok rendszer-szemléletű alkalmazására. A javasolt alapelvek összhangban vannak a nyugat-európai és észak-amerikai országok gyakorlatának elemzéséből született „best practice” (legjobb gyakorlat) filozófiával.

A szerző által javasolt — újszerű felfogáson alapuló — elhárítási stratégia azonban csak akkor lehet eredményes, ha egy tudatos tervezés, felkészülés előzi meg. Ezért a dolgozat részletesen elemzi e feladat végrehajtásának jogi helyzetét, valamint a felelősségi szinteket. A dolgozat a feldolgozott témakört új — rendszer szemléletű — megvilágításba helyezi.

*Témavezető: Dr. Jaczó Zoltán tudományos kutató
ZMNE VSZTK*

MAGYARORSZÁG VÍZI KÖZLEKEDÉSE, ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGE A KATONAI SZÁLLÍTÁSI FELADATOK VÉGREHAJTÁSA SORÁN

*Szerző: Tátrai Viktória III. évf. közlekedésmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A vízi közlekedés szerepe a közlekedési ágazatok közötti munkamegosztásban elenyésző mértékű. Előnyei sem Magyarországon, sem Európában nincsenek kellően kihasználva, pedig a mai világban a közutak zsúfoltsága, túlterheltsége és a környezetszennyezés globális szintű probléma, melynek csökkentésére részben a vízi közlekedés szerepének növelése megoldást jelenthetne.

A vízi közlekedés katonai jellegű szállítási folyamataira is a fent vázolt kép a jellemző. A NATO kötelezettségekből adódó szállítási feladatok során is egyre nagyobb jelentősége lesz a vízi szállítási mód alkalmazásának.

Dolgozat célja, hogy a jelenlegi helyzetet és a lehetőségeket mérlegelve bemutassa a vízi közlekedés jelentőségét transzkontinentális és regionális viszonylatban, s ezekre a lehetőségekre alapozva felvázolja a katonai szállítási feladatok végrehajtását támogató vízi szállítási módok alkalmazási lehetőségeit, fejlesztési irányait.

*Témavezető: Szászi Gábor főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG BIZTONSÁGÁT FENYEGETŐ TERMÉSZETI EREDETŰ KATASZTRÓFA VESZÉLYEK

*Szerző: Török Bálint végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE VSZTK*

A természeti eredetű katasztrófák bolygónk kialakulásával, folyamatos változásával összefüggő, az emberiség fejlődésétől függetlenül létező jelenségek.

A ma hazánk területén élők már nem eleink beletörődő magatartásával, hanem a saját, épített és természetes környezetük biztonságára érzékenyen reagálva figyelik mindennapi életüket károsan befolyásoló jelenségeket. Igénylik az őket veszélyeztető különböző események megismerésének lehetőségét, elvárják az állam és az önkormányzatok hatékony intézkedését azok negatív hatásainak elkerülésére.

Országunkban szinte évente jelentkeznek ár- és belvizek, kisebb-nagyobb földmozgások, szélsőséges időjárási körülmények. A lakosság Alkotmányban megfogalmazottak szerinti biztonságos életfeltételének eléréséhez törvényekben és jogszabályokban lefektetett elvek alapján különböző szakmai és karitatív szervezetek működnek. Ezen apparátus munkáját operatív tervekben rögzített megelőző, beavatkozó és helyreállító, ciklikus szakaszokban végzi.

Az erre rendelt szervezetek hatékonysága a prevención alapul, ami szükségessé tette a Magyar Köztársaság területét érő — külső vagy belső forrású — természet eredetű katasztrófa veszélyek közvetlen és másodlagos hatásainak feltárását.

A feldolgozott adatok összehasonlító elemzése, azokból levont következtetések alapján behatárolásra került szűkebb környezetünk, régióink természeti eredetű veszélyeztetettségének mértéke, így meghatározhatóvá váltak a környező országokból, közép-európai régióból hazánkat érő hasonló jellegű veszélyforrások.

*Témavezetők: Dr. Cziva Oszkár tűzoltó ezredes
BM Fővárosi Tűzoltóparancsnokság
Kolossa Sándor egyetemi adjunktus
ZMNE HTK*

AZ ÁRUSZÁLLÍTÓ JÁRMŰVEK MEGVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, ÉRVÉNYESÜLÉSÜK A MAGYAR HONVÉDSÉG GÉPJÁRMŰBESZERZÉSI FOLYAMATAIBAN

*Szerző: Varga Imre III. évf. közlekedésmérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A rendszerváltás előtt nem volt kidolgozott követelményrendszer az áruszállító járművek beszerzésére vonatkozóan sem a civil életben, sem pedig a honvédség berkein belül.

A követelmények leginkább a beszerzési árat és a műszaki paramétereket foglalták magukban. A polgári életben a kilencvenes évektől kezdődően folyamatos fejlődés volt tapasztalható a gépjárművek területén. Egyre nagyobb hangsúlyt kaptak a tudományos eredmények, a gazdaságossági szempontok és a járművekkel szemben támasztott igények a kiválasztási mechanizmusokban.

A kutatás során a szerző a Magyar Honvédségen belül nem találkozott olyan követelményrendszerrel, amely konkrétan meghatározná a szállító járművekkel kapcsolatos legfontosabb kritériumokat. A polgári életben már évek óta jól működő gépjármű kiválasztási mechanizmusok elég bizonyítékot szolgáltatottak arra vonatkozóan, hogy létjogosultságuk megalapozott.

A munka alapot szolgáltat a további kutatásokhoz, hogy létrejöhessen egy egységes, katonai szállító gépjárművekre vonatkozó kiválasztási rendszer, amely segítségével a közúti szállítási kapacitás a Magyar Honvédségen belül maximális mértékben ki lenne használva.

*Témavezető: Szászi Gábor főiskolai docens
ZMNE BJKMFK*

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

VÉDELMI IGAZGATÁS, ORSZÁGVÉDELEM, KATONAI SZOCIOLÓGIA TAGOZAT

**VÉDELMI IGAZGATÁS, ORSZÁGVÉDELEM,
KATONAI SZOCIOLÓGIA TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

AZ ELHÁRÍTÓ TEVÉKENYSÉG ALAKULÁSA A HATÁRŐRSÉG VONATKOZÁSÁBAN 1945-TŐL NAPJAINKIG

*Szerzők: Bakai Kristóf Péter IV. évf. határrend. és –véd. vez. szakos hallgató
Horgosi András IV. évf. határrend. és –véd. vez. szakos hallgató
Johanesz Zsolt III. évf. határrend. és –véd. vez. szakos hallgató
ZMNE HTK*

A szerzők témája a Határőrség, valamint az elhárító és hírszerző szervek együttműködése. A hírszerzés és elhárítás napjainkban is élő és egyre intenzívebben zajló tevékenység. A Határőrség a hírszerzés szempontjából tekintve egy igen frekvenciált célterület, ezért szorosan együtt kell működnie az elhárító szervekkel annak érdekében, hogy kiküszöbölje az ellenérdekelt szolgálatok hiriányát kielégíteni igyekvők tevékenységét, az ellenérdekelt hírszerző szerv hatásos működését saját berkein belül. A Határőrség két oldalról is érintett az elhárító tevékenységben, egyrészt maga is végez az állam nemzetbiztonsági tevékenységével összefüggő feladatokat, másrészt pedig állománya az elhárítás sajátos célterülete.

A dolgozat három korszakra bontva tárgyalja a két szervezet — szervezetrendszer — együttműködését. A jelentősebb politikai változásokhoz igazodó strukturális átalakulásokat követték a szerzők a tagolás során, így született meg a három rész 1945-1956; 1956-1989; 1989-2002. Az időrendi felosztást követve három önálló dolgozatot készítettek el, amelyeket közös keretbe illesztve kapták meg a pályamunka végleges formáját. A dolgozat szemléletesen mutatja be a szervezetek különböző szintjein megvalósuló együttműködések, a szervezetrendszerek közös cél érdekében kifejtett tevékenységének szervezeti kereteit. Az átalakítások és átszervezések nyomon követését ábrákkal tették könnyebbé.

*Témavezető: Török Sándor egyetemi szakoktató
ZMNE HTK*

A DÉL-AMERIKAI SPECIÁLISAN KIKÉPZETT RENDŐRI ERŐK HARCA A KOKAIN ELLEN

*Szerző: Bebesi Zoltán végzett, PhD. hallgató
ZMNE HTK*

A szerző a pályamunka írása során nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy részletesen bemutassa a kokalevéelhez kötődő tradíciókat, mert ezen ismereteken alapul a dolgozatban később leírtak megítélése is. Kitért arra, hogy e növény hogyan vált egy másik világrészben az egyik leggyűlöltebb növényé. Leírta a kokain előállítását, felhasználását, hatásait, valamint annak kereskedelmét.

Megpróbálta hitelesen bemutatni a Bolíviában, Kolumbiában és Venezuelában különlegesen kiképzett kábítószer felderítő egységek munkáját. Legrészletesebben Bolíviával és az ott kialakult helyzettel foglalkozott a kokain tükrében. Azt a speciális kiképzőtábort is bemutatta, ahol 76 napot eltöltött

Megemlítette kuriózumként a kolumbiai volt igazságügy miniszter elleni budapesti merényletet, ezzel is bizonyítva, hogy a kábítószer inspirálta kártételek nem ismernek távolságot, csak hogy megbüntessék mindazokat, akik valaha is ártottak nekik.

A szerző bízik abban, hogy pályázata elolvasása után pozitív kép alakul ki az olvasókban a Magyarországon kábítószer ellen küzdő rendőrök szakmai tudásáról, illetve elhivatottságáról.

*Témavezető: Dr. Sós István
BRFK*

A MAGYAR HONVÉDSÉG ÉS A BUNDESWEHR HADKIEGÉSZÍTÉSI RENDSZERE

*Szerző: Cserhádi Petra V. évf. védelmi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A dolgozatban a Magyar Honvédség és a Bundeswehr hadkiegészítési rendszerének összehasonlításáról van szó. Mindkét hadsereg hadkiegészítésének múltja, jelene és jövője is megismerhető. Mindkét haderőrendszer azonos jellemzőket mutat, hadkötelezettségen alapul és mindkét rendszer komoly átalakítások előtt áll, illetve már megkezdődtek a változások.

Mindkét országban a haderő átalakítása központi kérdést jelent, számos pozitívum mellett számtalan negatív hatásokkal is találkozunk. Gondoljunk csak a létszámcsökkentésekre, a finanszírozási kérdésekre stb.

A szerző mindkét oldalon elemezi azokat a megoldásokat, amelyekkel megoldják az adott kérdésekben felmerülő problémákat, és keresi azokat a lehetőségeket, melyek előnyösek lehetnek bármelyik fél számára, és hasznosítani lehetne mindkét országban.

A pályázó szerint egy igen gyümölcsöző együttműködést lehetnek kialakítani a német féllel ebben a kérdéskörben is, a tapasztalatcsere mindkét országnak csak hasznára válhatna. Mivel a hadkiegészítés igen szerteágazó terület, ezért csak a békekiegészítés kérdésköre került részletesebben bemutatásra.

A dolgozat mindazon szakembereknek, hallgatóknak és érdeklődőknek ajánlható, akiket ez a terület (a hadkiegészítési rendszer átalakításának aktuális kérdései) behatóbban foglalkoztat.

*Témavezető: Dr. Hülvél Lajos egyetemi docens
ZMNE VSZTK*

SORKATONÁK MENTÁLHIGIÉNÉS ÁLLAPOTA OLVASÁSI ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI SZOKÁSAIK TÜKRÉBEN

*Szerző: Klein László V. évf. könyvtár szakos hallgató
ELTE BTK*

A szerzőnek sorkatonaként alkalma nyílt megismerni a sorállomány könyvtárhasználati szokásainak jellemzőit a 32. Budapest Őrezrednél. A kutatás során, a könyvtárvezető segítségével, a sorkatonák szabadidő-felhasználását és közérzetét feltáró vizsgálatot folytatott, a könyvtár mentálhigiénés szerepvállalásának lehetőségei figyelembe vételével.

A szerző a dolgozatában azt kívánja bizonyítani, hogy az iskola befejezése után vagy munkahelyről bevonuló fiatalok nem törvényszerűen zülленek el a honvédségnél, amennyiben kulturált időtöltési formát választanak, hogy ilyen módon oldják a felelősségteljes szolgálatok során felgyülemlett feszültséget.

Kísérletet tesz annak megválaszolására, hogy mennyire megalapozott a katonai szolgálatot elutasítóknak az az érvelése, miszerint nem akarnak alacsony értelmi (kulturáltsági) szintű személyekkel összezártan hónapokat eltölteni, és az ő szintjükre lesülyedni.

*Témavezető: Dr. Kiss Zoltán László egyetemi docens
ZMNE TTI*

ÁRVÍZ 2001

Szerző: *Komjáthy László végzett, PhD. hallgató*
ZMNE VSZTK

A 2001. évi tavaszi árvíz váratlanul tört az országra és minden eddigi mértéket meghaladt nagysága, ereje, pusztító hatása. Tizenhétezer ember és nagyszámú állatállomány került egyik napról a másikra veszélybe. Március 6-án a Kormány kihirdette az árvíz-védekezési veszélyhelyzetet, megteremtve ezzel a megfelelő védekezéshez a szükséges jogi feltételeket. A szerző szól a helyszínen tapasztalt hiányosságokról. A védekezés során véleménye szerint az alábbi hibák hátráltatták a hatékony munkavégzést: A megyei igazgatóságok nem mindig rendelkeztek a szükséges információkkal a védekezésben résztvevők mozgásával, tartózkodási helyével kapcsolatban.

Ahogy apadt az ár, úgy csökkent a helyreállítás lendülete is. A beregi öblözetben az ős beköszöntével még mindig százak éltek sátrakban, mert a helyreállítási munkákkal, illetve az életveszélyessé vált és elbontott lakóházak újraépítésével–kormányzati határidőtől függetlenül–csak december közepére készültek el a tendergyőztesek.

Mindezekről függetlenül a segíteni akarás volt a döntő. Az egész ország megmozdult a veszélyhelyzet idején. Anyagot, eszközt, munkaerőt ajánlottak fel a védekezéshez. Pénzt, háztartási gépeket, tartós élelmiszereket, berendezési tárgyakat kezdtek gyűjteni azért, hogy a Kormány kötelezettségvállalása alapján újjáépített házakba az árvízkárosultakat ne üres kamrák és helyiségek fogadják, hanem otthonok, amelyekben érezni lehet az együttérzés melegét is.

Témavezető: *Berger Csaba doktorandusz*
ZMNE HDI

KATASZTRÓFÁK, LÉGI KUTATÓ-MENTŐ SZOLGÁLATOK ÉS A MÉDIA

*Szerző: Kralovánszki Kristóf II. évf. biztonságtechnikai mérnök hallgató
ZMNE BJKMFK*

A katasztrófa fogalmának meghatározása igen bonyolult feladat, ezért találkozunk számos esetben a több oldalról történő megközelítéssel. Tapasztalhatjuk továbbá azt is, hogy a meghatározások általában nem hibásak, hiszen egy adott megközelítésből igazak, de mégis különböznek egymástól. Különbözőségük oka pedig, hogy más-más szakterület, vagy szakember megfogalmazásában a katasztrófa, mint fogalom, újabb és újabb megvilágítást kaphat.

A katasztrófavédelem és a katasztrófa elhárítás egyik speciális területe a légi kutató-mentő tevékenység, melyet hazánkban a Magyar Honvédség kijelölt századai végeznek. E feladat végrehajtását meghatározó, néha ellentmondásos rendelkezések azok, melyek vizsgálatán keresztül szerző az elsődleges elemzéseket elvégezte. Legalább ugyanennyire fontos azonban a külföldi tapasztalatok áttekintése és azoknak a hazai tapasztalatokkal való összehasonlítása, melyek elvégzése után a rendszer bizonyos átdolgozásainak szükségessége könnyebben megérthető.

A szerző különböző példák vizsgálatainak segítségével igyekezett a katasztrófavédelem, illetve katasztrófa elhárítás, valamint a média közötti kapcsolatok egy részének fontosságára rávilágítani. E vizsgálatok bemutatják, hogy média szerepe és pozitív hozzáállása egy katasztrófahelyzet esetén, a közvélemény formálásában kritikus és elengedhetetlen.

Témavezető: —

A VÉDELMI IGAZGATÁS HELYE, SZEREPE, AZ ORSZÁGVÉDELEM RENDSZERÉBEN, FELADATAI VÁLSÁGIDŐSZAKOKBAN

*Szerző: Sápi Gábor végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE VSZTK*

A dolgozatban a szerző a honvédelmi rendszer egyik meghatározó elemét, a védelmi igazgatás rendszerét és a lehetséges válságidőszaki feladatait mutatja be.

Az első fejezetben a biztonság és a honvédelem kapcsolatrendszerén keresztül kerül bemutatásra a biztonság fogalmi összetevői, elemei és az azt veszélyeztető kihívások, kockázatok és fenyegetések. A szerző a válság és válságkezelés elméleti kérdéseit elemzi. A nemzeti biztonság és a honvédelem kapcsolatán keresztül az Magyar Köztársaság honvédelmi rendszerével ismerkedhet meg az olvasó, kiemelt figyelemmel a biztonság és védelempolitikai elvekre alapozva.

A második fejezet a védelmi felkészítés és országmozgósítás modern kori történeti áttekintését taglalja, a rendszerváltozás időszakáig.

A harmadik fejezet részletesen foglalkozik a védelmi igazgatás központi, területi és települési szintű szervezetrendszerével, valamint a védelemben részt vevő más állami és társadalmi szervek a honvédelemben elfoglalt helyével, szerepével és feladataival.

A negyedik fejezet a védelmi igazgatás működésének időszakait foglalja össze. A minősített időszakok (válságidőszakok) alkotmányos meghatározása, fogalmi rendszere, bevezetésük és megszüntetésük jogszabályi alapját elemzi a szerző.

Az ötödik fejezetben a honvédelmi típusú válságkezelésben résztvevő szervek közül a védelmi igazgatás szervezetrendszerét, annak feladatát és együttműködési rendje kerül összefoglalásra.

A tanulmány végén egy rövid áttekintés és elemzés olvasható a védelmi igazgatás szervezetrendszerét érintően a válságidőszaki feladatok végrehajtására vonatkozóan.

*Témavezető: Dr. Höflinger József főigazgató-helyettes
HM Védelmi Hivatal*

A SZOCIÁLIS GONDOZÁS FEJLŐDÉSE EGERBEN 1920-TÓL NAPJAINKIG

*Szerző: Üveges Katalin IV. évf. gazdálkodási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A téma abból a közhelynek számító megállapításból indult ki, hogy a magyar társadalom egyre inkább öregszik. A szerző tapasztalatai szerint ez a közgondolkodásban meggyökeresedett felfogás csak keveseket készítet arra, hogy végiggondolják a folyamat jelenlegi és várható következményeit, akár a társadalom jövője, akár az egyén jövője szempontjából.

A szociális alapellátásban elért eredmények mellett nehézségek és gondok is jelentkeznek. A városban a családsegítés rövidebb idő óta folyik, míg az alapellátáson belül a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás nagyobb múltra tekint vissza.

1991-ben a területen dolgozó szakemberek elkészítették Eger város szociális térképét. Ez segítséget adott a feladatok és ráfordítások tervezéséhez. Azóta a városra kiterjedő újabb felmérés nem készült. Pedig nagyon fontos lenne a gondoskodásra szoruló felkutatása, az információk eljuttatása a rászorulókhhoz.

Megoldásra váró feladat, hogy Eger peremterületeiben is biztosítva legyen a rászoruló részére a hétvégi étkeztetés. Felmérések szerint a Felnémeten élő lakosság igényli az Idősek Klubjának kialakítását, hiszen nagyon sok idős ember él a városnak ezen a területén.

Biztosítani kell a hajléktalan és átmeneti formákat azon rétegek számára, akik a társadalom peremére kerültek.

*Témavezető: Berger Csaba doktorandusz
ZMNE HDI*

RENDVÉDELEM, RENDVÉDELEM-TÖRTÉNET TAGOZAT

**RENDVÉDELEM, RENDVÉDELEM-TÖRTÉNET
TAGOZAT**

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

AZ ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁG TÖRTÉNETE 1945-1956

*Szerző: Ármos Béla végzett, nem PhD. hallgató
RTF*

Kutatás tárgya: az 1945-1956-ig terjedő tizenegy év feltárása az Államvédelmi szervezet azon időszakának bemutatása, amikor egy rendvédelmi szervezet a pártérdekektől függően erőszakot gátlástalanul használó testületté tudott válni.

A szerző a kutatás céljának azt tekintette, hogy bemutassa az államvédelem fennállása alatt végbement szervezeti fejlődést. Megvizsgálta a feladatrendszert, a szervezeti és a felkészülésbeli átalakulást. További célja volt, hogy kutatási eredményeivel hozzájáruljon a rendvédelmi szervek történetének feldolgozásához.

A kutatás területe az időszakot meghatározó belpolitikai körülmények az Államvédelmi Hatóság tevékenységét befolyásoló tényezők rövid összefoglalása, továbbá a szervezet működésének, oktatásának és képzésének hangsúlyozottan való bemutatása.

Kutatási módszerként alkalmazta az irattári dokumentumok elemzését, értékelését a témában megjelent cikkek, könyvek, dokumentumok tanulmányozásában. A Történeti Hivatal irattára, a Rendőrtiszti Főiskola könyvtára és a BM irattára nyújtott jelentős segítséget a munkához.

*Témavezető: Dr. Parádi József főiskolai tanár
RTF*

BIHAR VÁRMEGYE ÉS DEBRECEN RENDVÉDELME A XIII-XIX. SZÁZAD VÉGÉIG

Szerző: *Hegedűs József végzett, nem PhD. hallgató*
RTF

Magyarország rendvédelem-történetének vizsgálata során megállapítható, hogy Debrecen sajátos és egyben meghatározó helyet foglal el. Ez a sajátosság a város földrajzi elhelyezkedéséből és az ott lakók közgondolkodásból adódott.

A dolgozatban a XIII. századtól indulva bemutatja be a szerző Bihar vármegye rendvédelmét ezen belül is kiemelve a Debrecenben kialakult városirányítást a XIX. század végéig. A dolgozat középpontjában, a városban kialakult utca kapitányi hivatás háromszáz évig tartó működése áll. E munkakör jelentős szerepét a pontos területi beosztáson kívül az is bizonyítja, hogy 40 évre volt szükség ahhoz, hogy a rendőrség kialakulása után teljesen elsorvadjon az utca kapitányi tisztség.

A dolgozat célja annak a feltárása, hogy a vizsgált történelmi időben végbement politikai, társadalmi változások milyen hatással voltak a rendvédelemre. További cél volt, hogy az utca kapitányok munkáját, feladatait és az ebből fakadó nehézségeket, ellentéteket kimutatásra kerüljenek. A pályázó a pályamunkában levonja azokat a következtetéseket, amelyeket a jelen korunk rendvédelmi szervei hasznosítani tudnak.

A dolgozat két fejezetre van felosztva, a Bihar vármegye rendvédelmét hatszáz éven át bemutató első fejezetre és a Debrecen rendvédelmében meghatározó szerepet játszó utca kapitányok helyzetét taglaló második fejezetre. A dolgozatban az adott történelmi kor bemutatásával kívánta a szerző érzékelteni azt a kül- és belpolitikai helyzetet, amely óhatatlanul rányomta bélyegét a társadalmi helyzetre.

Témavezető: *Dr. Öry Károly főiskolai docens*
RTF

A MAGYAR LÉGIRENDÉSZET TÖRTÉNETE

Szerző: *Hrács József végzett, nem PhD. hallgató*
RTF

A légirendészet történetét Magyarországon három korszakra bontva célszerű elemezni. Az első korszak a magyar merevszárnyú repülés hőskorától, az 1910-es évektől 1945-ig tartott. Erre a korszakra jellemző volt, hogy a repülés megjelenését követően felmerült az önálló légi rendőri egység felállításának az igénye, de a trianoni békeszerződés rendelkezései következtében ez az Európában is úttörő elképzelés nem valósulhatott meg.

A második korszak 1945-től 1956-ig tartott. A nagy világegyést követően komoly fellendülésnek indult a repülés és ennek következtében a légirendészet újjászervezése.

A harmadik korszak 1957-től napjainkig tart. Az '56-os eseményeket követően a légi forgalom nagymértékű fejlődésével párhuzamosan újjászerveződött a légirendészet.

A rendszerváltást követő időszakra jellemző, hogy az állam a polgári repülés, a pilótaképzés korábbi támogatását majdnem teljesen megszüntette. A Légirendészeti Parancsnokság 1997 óta a Készenléti Rendőrség szolgálati alárendeltségében működik. Feladatrendszere alapvetően kettős, rendészeti és szolgáltató feladatokat lát el. Alapbázisa a Ferihegyi repülőtéren van. Kihe-lyezett bázisa Siófok-Kiliti repülőtéren található.

A dolgozat tartalmazza Gidáli József nyugalmazott rendőr alezredes légirendésszel folytatott beszélgetés anyagát. Gidáli úr 1957-től 1984-ig teljesített légi rendészeti szolgálatot. Információi nélkülözhetetlenek voltak a dolgozat elkészítésében. A pályamunkához mellékelt fénykép-anyag elrendezésével is törekedett a szerző a légirendészet történetének mind szemlélete-
sebb bemutatására.

Témavezető: *Dr. Öry Károly főiskolai docens*
RTF

AZ EMBERI JOGOK AZ EURÓPAI ÉS A MAGYAR RENDŐRI GYAKORLATBAN

*Szerző: Kiss Ferenc végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE VSZTK*

A szerző vizsgálta a rendőrök nézeteit, véleményét az állampolgárokkal való intézkedések során, az állampolgárok, az intézkedés alá vont személyek véleményét a rendőri intézkedések minőségéről, a magyar jogszabályokban megvalósuló emberi jogokat, azok ismeretét és alkalmazását, valamint az európai gyakorlatot.

A szerző célja az volt, hogy a szociológiai felmérések tanulmányozásával megismertesse az érdeklődőkkel az intézkedő rendőrök véleményét, ismeret-szintjét az emberi jogokról és alkalmazásukról. Felhívja a figyelmet, hogy a durvaság, az agresszivitás nem vezet eredményre, és új módszerek szükségesek az állampolgárokkal történő intézkedések során.

A korszerű rendőri szemlélet kialakulásának fontos része az emberi jogok ismerete és széleskörű, kényszermentes alkalmazása. Mindez azonban csak akkor valósul meg, ha minden egyes rendőr — függetlenül beosztásától és rendfokozatától — figyelmet fordít az irányt adó nemzetközi és hazai jogszabályok alkalmazására, az emberi jogi normák napi gyakorlatban történő következetes érvényesítésére.

A társadalom sokat vár el a rendőrségtől és az egyes rendőröktől. Magas erkölcsi és szakmai követelményeket támaszt, elvárja panaszai orvoslását, problémái megoldását, követeli a biztonság garantálását. Az emberi jogok és az emberi méltóság védelme, tisztelete a rendőrségnél komplexen jelenik meg és átfogóan érvényesül a rendőrség és a rendőr, a rendőr és rendőr közötti kapcsolatban, valamint a rendőri intézkedések és eljárások során az intézkedő (eljáró) rendőrök és az állampolgárok között.

Annak ellenére, hogy az alkotmány tartalmaz esélyegyenlőségi, illetve diszkriminációt tiltó tételeket, nem mondhatjuk el, hogy ezen a területen minden rendben van.

*Témavezető: Horpácsi Ferenc egyetemi tanársegéd
ZMNE HTK*

A RENDŐRSÉG HELYE, SZEREPE A HONVÉDELMI FELKÉSZÜLÉS ÉS AZ ORSZÁGVÉDELEM EGYES FELADATAIBAN

*Szerzők: Kiss Ferenc végzett, nem PhD. hallgató
Sápi Gábor végzett, nem PhD. hallgató
ZMNE VSZTK*

A pályamunkában az országvédelemben részt vevő szervek közül a rendőrség feladatait, helyét, szerepét mutatják be a szerzők, a védelmi igazgatás rendszerén belül. A téma könnyebb érthetősége és rendszerezettsége érdekében a dolgozathoz öt szemléltető ábrát mellékeltek.

Az első fejezetben a biztonság értelmezése alapján a biztonság fogalmi összetevőit, elemeit és az azt veszélyeztető kihívásokat, kockázatokat és fenyegetéseket elemzik, annak elméleti kérdéseivel foglalkoznak.

A második fejezetben a Magyar Köztársaság védelmi rendszerét, annak elemeit és funkcióit elemzik.

A harmadik fejezetben részletesen foglalkoznak a rendőrség és a védelmi igazgatás központi, területi és települési szintű szervezetrendszerével, valamint a védelemben részt vevő más állami és társadalmi szervek a honvédelemben elfoglalt helyével, szerepével és feladataival.

A negyedik fejezet a minősített időszak feladatokat foglalja össze.

Az ötödik fejezetben a rendőrség feladatait, a védelemben részt vevő más szervekkel történő együttműködés során.

A tanulmány során megvizsgálták a védelmi igazgatás és a Magyar Köztársaság Rendőrségének közös feladatait, kiemelt figyelemmel az elengedhetetlen együttműködési feladatokra.

*Témavezető: Horpácsi Ferenc egyetemi tanársegéd
ZMNE HTK*

A MAGYAR ÁLLAMRENDŐRSÉG EGYENRUHÁZATA ÉS FEGYVERZETE 1945-TŐL 1960-IG

Szerző: Köhler János végzett, nem PhD. hallgató
RTF

Az ország területén zajló hadműveletek után a rendfenntartó alakulatoknak sem egyenruházati, sem egységes fegyverzete nem volt. A rendőrök egy része polgári ruhában, más része a régi, rendőrségtől, honvédségtől visszamaradt, vagy összegyűjtött ruházatban teljesített szolgálatot. A fegyverekkel való ellátás is komoly gondot okozott. Az utcán összeszedett, különböző helyekről előtalált, különböző típusú és különböző méretű lőszert tüzelő, úgyszólván hasznavehetetlen fegyverzettel látták el a rendfenntartó alakulatokat.

1945-től 1960-ig a rendőrség fegyverzet ellátásában és a ruházat ellátásában, igen nagy nehézségek leküzdése árán hosszú utat tett meg. Az ekkor rendszeresített fegyverek nagy részét kezdetben az 1945 előtti időkben használt magyar illetve német gyártmányú fegyverek tették ki.

1950-től a rendőrség egyenruházati és rendfokozati jelzése teljes mértékben a szovjet mintát követte. Ezt nemcsak a lakosság, de még az állomány tagjai is nehezen tudták befogadni. Erre jó példa, hogy a szovjet mintájú rangjelzéseket még a rendőrség tagjai is nehezen ismerték fel.

Az 1956-os forradalmat követően a szovjet mintájú egyenruhát leváltotta a maihoz hasonló egyenruha. A szovjet mintájú váll-lapokat felváltották, azonban az ötágú csillag, és a katonai rangok váll-lapon történő viselete megmaradt.

Az 1957-ben rendszeresített egyenruha jellegzetességei a 2000. évet követően rendszerben lévő egyenruháknál is felismerhetőek. Az 1950-es évek végétől a modernizáció jegyében a Varsói Szerződés fegyver-típusait kezdték rendszeresíteni. A fejlesztés során megjelent a rendvédelmi testületeknél a 7,62 mm-es AK (Kalasnyikov) gépkarabéllyal, amely a mai napig kiállja a próbát bármely, ma is használatban lévő sorozatlövő egyéni fegyverrel.

Témavezető: Dr. Öry Károly főiskolai docens
RTF

A MAGYAR LÉGOLTALOM SZERVEZETE, FELADATA A II. VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKÁBAN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A TŰZVÉDELMI, TŰZOLTÓI TEVÉKENYSÉGRE

*Szerző: Lázár Gábor III. évf. védelemi igazgatási szakos hallgató
ZMNE VSZTK*

A totális háború során jelentek meg mindazon komplex veszélyek, aminek leküzdése, illetve a kockázatok csökkentése a legnagyobb társadalmi összefogást, felkészülést igényelte. A dolgozat általános célkitűzése ezért, hogy bemutassa ennek ellensúlyozására kialakított légoltalmi rendszert. Elsősorban a bombázás keltette veszélyek ellensúlyozására kellett felkészülni, amiben az önvédelmi elveken nyugvó tűzvédelem, a korabeli önkormányzati közhatalom eleme, hangsúlyos szerepet kapott.

Eredeti tanulmányok, elemzések és mértékadó jogszabályok felhasználásával a dolgozat bemutatja a II. világháború időszakára kialakult európai légoltalmi rendszerek főbb jellemzőit. Kiemelten foglalkozik a magyar légoltalom szervezési elveivel, struktúrájával és feladataival. A magyar légoltalom kárelhárító és sürgősségi beavatkozást végző szervezetei közül a tűzrendészet, illetve a tűzoltóság légoltalmi rendszerben elfoglalt helyét, többi eleméhez való viszonyát vizsgálja. Ennek nyomán még a mai szervezési és rendszerelvek jelentős részének is megfelelő, veszélyhelyzet kezelő szervezet struktúrája rajzolódott ki.

*Témavezető: Dr. Szabó József János egyetemi docens
ZMNE TTI*

A MAGYAR ÉS A NÉMET RENDŐRTISZTKÉPZÉS TAPASZTALATAINAK ÖSSZEHAISONLÍTÁSA

*Szerző: Nagy Ákos Péter végzett, nem PhD. hallgató
RTF*

Dolgozat témája és az előadás elsődleges célja a magyar rendőrtisztképzés jellemzőinek valamint a Német Szövetségi Köztársaság három különböző tartományának rendőrtisztképző szakfőiskolái bemutatása. A tanulmány láttatni kívánja, hogy hol tart a magyar rendőrtisztképzés az európai példákhoz képest.

A szerző további célja annak bizonyítása, hogy a Magyarországon folyó oktatás nemzetközi mércével mérve is magas szintű, és alkalmassá teszi az itt végzett hallgatókat arra, hogy az Európai Unió normáinak megfelelően álljanak helyt mindennapi tevékenységük során.

Előadás csupán csak jelezni fogja, hogy a különböző rendőrtiszt főiskolák jellemzésénél milyen szakmai területeket vette figyelembe.

A négy vizsgálat alá vont intézmény a következő:

- Budapesti Rendőrtiszt Főiskola
- berlini Közigazgatási és Jogi Főiskola (FHVR)
- villingen-schwenningeni Rendőr Szakfőiskola
- rothenburgi Rendőr Szakfőiskola

*Témavezető: Dr. Parádi József főiskolai tanár
RTF*

A MUNKÁSŐRSÉG TÖRTÉNETE

Szerző: *Török Zsolt végzett, nem PhD. hallgató*
RTF

A dolgozat a bevezető részben egy rövid történelmi és politikai helyzetképet ad a Munkásőrség megalakulását megelőző időszakról, majd rátér megalakításának körülményeire és jogszabályi háttérére.

A továbbiakban betekintést nyújt a Munkásőrség megszervezésének menetéről, tagfelvételi rendszeréről, területi elosztásáról. Röviden jellemzi hogyan módosultak ezek, valamint a feladatok az eltelt évek során. Rámutat a szervezet párthadsereg jellegére, a párt felső vezetésének elvi-politikai iránymutatására, igénybevételének feltételeire, az ideológiai nevelésre. Felsorolja a Munkásőrség tagjainak feladatait, kötelességeit és jogait. Megismerteti a párt által meghatározott, a sokrétű alkalmazhatósággal szembeni elvárásnak megfelelő kiképzési rendszerrel, kiemelve a kiképzés tárgykörét.

Megtudhatjuk milyen ruházattal és milyen fegyverzettel látták el feladataikat a Munkásőrségben, és milyen kapcsolatokat áptak, milyen közös feladatokat láttak el a társ rendvédelmi szervekkel, fegyveres erőkkel.

A tanulmány befejező része rávilágít azokra a társadalmi és politikai változásokra, okokra, melyek kiváltották a Munkásőrség feloszlását.

Témavezető: *Dr. Öry Károly főiskolai docens*
RTF

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

NEMZETKÖZI I. TAGOZAT

NEMZETKÖZI I. TAGOZAT

APPLICATIONS OF EVOLVABLE HARDWARE IN MILITARY TECHNICS

Author: Sergiu Dimcă
Military Technical Academy, Bucharest, Romania

Evolvable Hardware extends the concept of Evolutionary Algorithms by implementing it in a silicon chip. The concept of Evolvable Hardware contains the idea of re-configurable hardware and the techniques used for structural evolution. The first part of this paper describes the basic notions and methods used. These methods allow the design to be extended beyond the scope of conventional methods. The work also contains two case studies: a digital one and an analog one. The digital case study presents the implementation of a logic gate in a FPGA. The analog one analyses the design of a low-pass filter using a FPTA. The Evolvable Hardware is recommended in military applications due to their fault tolerant behaviour and their ability to operate in extreme thermal conditions.

Consultant: Alexandru Serbănescu, PhD.
Military Technical Academy, Bucharest, Romania

A FEJLESZTHETŐ HARDVER ALKALMAZÁSA A KATONAI TECHNIKÁBAN

Szerző: *Dimca, Sergiu*

Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

A fejleszthető hardver egy forradalmian új algoritmus koncepciójának alapját teremtette meg azáltal, hogy egy szilikon chipben létrehozta azt. A fejleszthető hardver koncepciója a rekonfigurálható hardver ötletét és azon technikákat is tartalmazza, melyeket a strukturális fejlődésre használnak.

A tanulmány első része az alkalmazott alapvető fogalmakat, módszereket írja le. Ezek a módszerek lehetővé teszik, hogy a tervezést a konvencionális módszerek alkalmazási területén túlra terjesszék ki. A pályamunka két esettanulmányt tartalmaz: egy digitálist és egy analógikust. A digitális esettanulmány a logikai kapu végrehajtását mutatja be egy FPGA-ban. Az analógikus esettanulmány egy aluláteresztő szűrő tervezését elemzi, az FPTA (Field Programmable Transistor Array) alkalmazásával.

A fejleszthető hardver alkalmazását azért lehet ajánlani a katonai alkalmazásokban, mert nagy a hibatűrő képességük, valamint extrém hőmérsékleti viszonyok között is megfelelően működnek.

Témavezető: *Dr. Serbahescu, Alexandru*

Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

POSSIBILITIES OF USING THE SYSTEM OF “PROVISIONAL REPAIRS” IN LOGISTICAL SUPPORT — TECHNICAL MAINTENANCE OF MECHANISED TROOPS

Author: Jan Doležal

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

The thesis introduces the matter of using the system of “provisional repairs” in the logistic support — technical maintenance (TEM) of mechanised troops during their deployment. The authors are expecting it to address commanders of logistic troops of different grades as well as military university students, specialised in logistics, mechanised and reconnaissance troops. The literature survey, carried out in the analytical part of the thesis was done with an effort to compare the shares of main vehicle disabling causes during their deployment. The other part deals with possible “typical” damages of the UTD-20 engine systems, caused in technical running. It also analyses their causes and the possibilities of its repairs, which are realisable by single parts of mechanised brigade’s TEM. The analysis done gives several alternative solutions of the problem. The author’s suggestion — an optimal solving is contained within the fractional conclusion. The third part of the thesis deals with possible typical BMP-1 damages, caused by enemies AT weapons. The fractional conclusion contains an author’s opinion on possibilities of using the system of “provisional repairs” in logistic support — TEM of mechanised troops. The suggested conclusion is significantly determined by valid NATO standards for this area. It fully respects the fact, that mainly the self-sufficiency and TEM of the troops will play a key role in the deployment of mechanised troops in less transparent non-linear future battlefield.

Consultant: Vladimír Dzurja

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

AZ „ÁTMENETI JAVÍTÁS” RENDSZERÉNEK ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI A LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSBAN — A GÉPESÍTETT CSAPATOK TECHNIKAI FENNTARTÁSA

Szerző: Dolezal, Jan

Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

Az értekezés az „átmeneti javítás” rendszerének alkalmazását mutatja be a logisztikai támogatásban. A szerző a különböző szintű logisztikai csapatok parancsnokainak, illetve a gépesített, és a felderítő parancsnokokat képező katonai egyetemek hallgatóinak figyelmébe ajánlja a pályamunkáját.

Az irodalmi kutatást, amit az értekezés elemzési részéhez hajtott végre, azzal a céllal végezte a szerző, hogy kimutassa a járművek meghibásodását előidéző okokat az eszközök teljes élettartama alatt. A másik rész az UTD-20 motorrendszerek lehetséges, „tipikus” meghibásodásaival foglalkozik, amit a normális, rendszeres technikai igénybevétel okoz. A szerző elemzi a gépesített dandároknál meglévő javítókapacitás adta technikai lehetőségeket. Az elvégzett elemzés számos alternatív megoldást ad a problémára.

A szerző javaslatát, az optimális megoldásra ismételt szakaszos konklúziók tartalmazzák. Az értekezés harmadik része az ellenség AT-fegyverei által okozott lehetséges és tipikus BMP-1 meghibásodásokkal foglalkozik.

A végső következtetés tartalmazza a szerző véleményét az „átmeneti javítás” rendszerének alkalmazási lehetőségeiről a logisztikai támogatásban. Ezt a konklúziót jelentősen befolyásolják az ezen a területen érvényes NATO előírások.

A szerző a dolgozat végén kifejti, hogy a jövőben a gépesített csapatoknál — a kevésbé átlátható, nem-lineáris csatatéren — főleg a csapatok önellátása és technikai önfenntartása fog kulcsszerepet játszani.

Témavezető: Dzurja, Vladimír

Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

SECURE AUDIO AND VIDEOCONFERENCING

Author: Tomáš Koníř
Military Academy Brno, Czech Republic

Meetings, in many areas, for example in the military, in the medicine and so on, often require a high level of confidentiality. For these purposes one of the commercial videoconference products could be bought, but then it would be necessary to count on the high expenses. At the same time, the Internet provides a way to solve this problem more effectively and that is why we have developed a new system to secure the communication.

Our solution is modified audio/video-conferencing software, which makes communication possible, by secure connection without any other support from the operating system or network software. The suggested software is based on the multicast product RAT (Robust Audio Tool), used for audio transmission, and VIC (Videoconferencing Tool), used for video transmission. We have enhanced the software to offer both encryption of transmitted data, which prevents eavesdropping, and authentication of both communicating sides.

Consultant: —

BIZTONSÁGOS AUDIO- ÉS VIDEÓKONFERENCIA

Szerző: Konír, Tomás
Brno-i Katonai Akadémia, Csehország

Az audio- és videokonferencia-megbeszélések gyakran magas szintű biztonsági igény támasztanak. A katonai, tudományos, gazdasági, pénzügyi, stb. megbeszélések sok esetben tartalmaznak titkos minősítésű információkat. Bár manapság már létezik a kereskedelmi forgalomban videokonferencia-termékek, de ezek magas ára nem teszi minden esetben lehetővé a beszerzést.

Ismeretes ugyanakkor, hogy az Internet adta hálózat lehetőséget biztosít arra, hogy még hatékonyabban legyünk képesek megoldani ezt a problémát. Ez volt az az ok, ami miatt a szerző kifejlesztette ezt az új rendszert a kommunikáció biztosítására. A megoldásuk tehát egy módosított audio-videókonferencia szoftver, amely lehetővé teszi a kommunikációt anélkül, hogy a kapcsolat biztosítására bármilyen más támogatásra szükség lenne a működtető rendszertől vagy hálózati szoftvertől.

A javasolt szoftver egy többállomású terméken, az úgynevezett a RAT¹-on alapszik, amit audioátvitelre, illetve a VIC²-en, amit video-továbbításra alkalmaznak.

A szoftverfejlesztés során olyan hatásos eszközt kívánt készíteni a szerző, ami elvégzi az átvitt adatok adatvédelmi kódolását (titkosítás), megakadályozza a telefonos lehallgatást, és elvégzi mind a két kommunikáló oldal hitelesítését.

Témavezető: —

¹ Robust Audio Tool = Robosztus audióeszköz

² Videokonferencia-eszköz

METHODIC AID FOR PRACTICAL USING OF HARRIS 5200 FALCON

Author: Petr Smolka
Military Academy at Liptovský Mikuláš, Slovak Republic

Using the new trends in military radiocommunications equipment is main factor for reliable communication at battlefield. Among the aspects in radio-communication belongs e.g.: data transmission, frequency hopping, automatic link setup, ... This requirements satisfy the new generation of radiostations. The kernel of the work is methodical aid processed for attendance exercise at radiostation HARRIS-5200 Falcon with PC utilization. It's presented Delphi visualization program, that makes possible to utilize PC as the training equipment for maintenance and programming the real station HARRIS-5200 Falcon.

Consultant: Martin Marko, PhD.
Military Academy at Liptovský Mikuláš, Slovak Republic

MÓDSZERTANI SEGÉDANYAG A „HARRIS-5200 FALCON” GYAKORLATI HASZNÁLATÁHOZ

Szerző: Smolka, Petr

Liptószentmiklósi Katonai Akadémi, Szlovákia

A csatatéren a megbízható katonai rádiókommunikáció fő faktora a felszerelés. A rádiókommunikáció aspektusai közé tartozik többek között az adatátvitel, a frekvencia-ugrás, az automatikus összekötő-rendszer, stb. Erre gondolunk manapság, amikor a rádióállomások új generációjáról beszélünk.

A dolgozat egy módszertani segédanyag, amit személyi számítógépes támogatással, már a gyakorlatban is kipróbáltak a HARRIS-5200 Falcon rádióállomással. A bemutatott Delphi vizualizációs program lehetővé teszi a személyi számítógép, mint képzési eszköz felhasználását az üzemeltetéshez és a valódi HARRIS-5200 Falcon rádióállomás programozásához.

Témavezető: Dr. Marko, Martin

Liptószentmiklósi Katonai Akadémia, Szlovákia

SOME ASPECTS OF SEA TRANSPORTATION IN TERMS OF PROVIDING TRANSPORT REQUIRE- MENTS OF THE CZECH ARMED FORCES

Author: Vardula Zdrzilova

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

This work deals with the importance and place of the sea transportation in the Czech Armed Forces.

The content is focused on the possibilities of its usage, zone *apscitations*, basic tactical and technical data, structure of the organisation and authorities in the sea transportation. The stress is put on procedures in relation to provide assignet units transport of the Army of the Czech Republic by competent military transportation authorities.

Consultant: Martin Rejzek

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

A TENGERI SZÁLLÍTÁS NÉHÁNY ASPEKTUSA A CSEH FEGYVERES ERŐK SZÁLLÍTÁSI BIZTOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓAN

Szerző: Zdrzilova, Vardula
Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

Ez a munka a cseh fegyveres erők tengeri szállításának fontosságával és lehetőségeivel foglalkozik.

A pályamunka a megvalósításra, a zónákra, az alapvető taktikai és technikai adatokra, a szervezeti struktúrára és a hatóságok lehetőségeire koncentrálna a tengeri szállításban.

A szerző a fő hangsúlyt a Cseh Köztársaság hadseregéből felajánlott egységek tengeri szállításának megvalósítására és a szállítási terv kidolgozásának követelményeire helyezte.

Témavezető: Rejzek, Martin
Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

NEMZETKÖZI II. TAGOZAT

NEMZETKÖZI II. TAGOZAT

THE OCCURRENCE OF THE MOULDS IN THE SELECTED REGION

Author: Hana Gavendova

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

The objective of the work is to find the occurrence of the moulds in selected region recoured of the floods in year 1997.

The most important question is to determinate an extend and duration of the flood in the different areas.

The emphasis is set at the choice and the way of the qualification of chemical preparations.

Consultant: Renata Urbanova

Military University of Ground Forces in Vyškov, Czech Republic

A HUMUSZ ELŐFORDULÁSA A KIVÁLASZTOTT RÉGIÓKBAN

Szerző: Gavendova, Hana
Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

A pályamunka célja, hogy a televényföldek előfordulását kutassa a kiválasztott régióban, az 1997-es árvíz által elöntött területen.

A szerző azt tartja a legfontosabb kérdésnek, hogy meghatározza az árvíz kiterjedését és időtartamát a különböző területeken. A fő hangsúlyt a humusz minősítésének módjára, a laboratóriumi kutatások előkészítésére és a tervezésre helyezi.

Témavezető: Gabanova, Renata
Viskov-i Szárazföldi Katonai Akadémia, Csehország

ASPECTS CONCERNING THE DESIGN OF ELASTIC ELEMENTS USED IN THE AEROSPACE INDUSTRY

Author: Ivánicá Mihai
Military Technical Academy, Bucharest, Romania

The paper presents the main areas of aerospace industry where the undulated tubes are used. There are also described the design methods, the stress calculus model for these elements and there are presented some conclusions concerning this model.

Consultant: Elena Moldovan
Military Technical Academy, Bucharest, Romania

A REPÜLŐGÉP-IPARBAN ALKALMAZOTT ELASZTIKUS ELEMOK TERVEZÉSÉNEK ASPEKTUSAI

Szerző: Mihai, Ivanica
Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

A szerző bemutatja a repülőgép-ipar fő területeit, ahol nagy számban alkalmaznak elasztikus anyagokat.

A pályamunkában szerepelnek még a tervezési módok, illetve az elasztikus alkatrészek nyomásszámítás-modellje. A dolgozat végén bemutatásra kerül néhány következtetés erre a modellre vonatkozóan.

Konzulens: Moldovan, Elena
Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

POSSIBLE SCENARIOS OF NBC TERRORISM

Author: Tomáš Trgo

Military Academy at Liptovský Mikuláš, Slovak Republic

NBC warfare adds a new dimension to terrorism, which has become a real global phenomenon of the present day. The main idea of this work is to inform people of possible sources, instruments, methods and targets of NBC terrorism.

Consultant: Suško, Miroslav

Military Academy at Liptovský Mikuláš, Slovak Republic

AZ NBC-TERRORIZMUS LEHETSÉGES FORGATÓKÖNYVEI

Szerző: Trgo, Tomáš

Liptószentmiklósi Katonai Akadémia, Szlovákia

Az NBC-hadviselés¹ új dimenziót ad a terrorizmushoz, amely napjaink valódi globális jelenségévé vált. A pályamunka fő célja, hogy tájékoztatást adjon az NBC-terrorizmus lehetséges forrásairól, eszközeikről, módszereiről és célpontjairól.

Konzulens: Suško, Miroslav

Liptószentmiklósi Katonai Akadémia, Szlovákia

¹ Nuclear-biological-chemical = nukleáris, biológiai, vegyi

A MODEL FOR OPTOELECTRONIC NIGHT-VISION SYSTEMS WITH IMAGE INTENSIFIERS

*Author: Eugen Daniel Turcanu
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

The paper presents a model of correct and objective evaluation of the real performances of an Optical System with Image Intensifiers for Night- Vision (S.O.V.T.N.).

There are also described and treated the main parameters of this systems. It is presented the Modulation Transfer Function.

*Consultant: Emil Cretu, PhD.
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

AZ ELEKTRO-OPTIKAI KÉPÁTALAKÍTÓVAL ELLÁTOTT ÉJJELLÁTÓ KÉSZÜLÉKEK MODELLJE

Szerző: Turcanu, Eugen Daniel
Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

A tanulmány bemutatja egy elektro-optikai képátalakítóval ellátott, éjjellátásra alkalmas optikai rendszer valódi teljesítményének objektív és korrekt modelljét. A rendszer fő paraméterei szintén leírásra és vizsgálatra kerülnek. Bemutatásra kerül a modulációs transzfer-funkció is.

Konzulens: Dr. Cretu, Emil
Bukaresti Román Katonai Műszaki Akadémia

APPLICATION OF MULTIPLEX NETWORKS - THEIR EFFECT UPON RELIABILITY

Author: David Valis
Military Academy Brno, Czech Republic

Recently, a progressive development has been recorded in the area of use of electronic component parts and multiplex networks in vehicles. Their implementation in vehicles results in a series of modifications, thus it consequently significantly influence the reliability and its certain properties. The objective of this paper is to explain in detail this use and its impacts.

Consultant: Zdenek Vintř, PhD.
Military Academy Brno, Czech Republic

A MULTIPLEX HÁLÓZATOK ALKALMAZÁSA ÉS MEGBÍZHATÓSÁGUK

Szerző: Valis, David

Brnoi Katonai Akadémia, Cseh Köztársaság

Mostanában progresszív fejlődés volt mérhető az elektronikus alkatrészek és a multiplex hálózatok használatának terén a gépjárművekben. Kivitelezésük a járművek felépítésében számos módosítást eredményezett. A multiplex hálózatok alkalmazása jelentősen befolyásolja a megbízhatóságot. A tanulmány célja, hogy részletesen elmagyarázza a multiplex hálózatok használatát és annak hatásait.

Konzulens: Dr. Vintr, Zdenek

Brnoi Katonai Akadémia, Cseh Köztársaság

ANALYSIS OF LIFE CYCLE COSTS OF VEHICLES

Author: Ales Weiter
Military Academy Brno, Czech Republic

Life cycle cost analysis is the process of economic analysis to assess the total cost of acquisition, ownership and disposal of vehicles. This analysis provides important inputs in the decision making process in the product design, development, use and disposal. Vehicles suppliers can optimize their designs by evaluation of alternatives and by performing trade-off studies. They can evaluate various operating, maintenance and disposal strategies to optimize life cycle cost (LCC).

Consultant: Zdenek Vintr, PhD.
Military Academy Brno, Czech Republic

A JÁRMŰVEK ÉLETCIKLUS-KÖLTSÉGEINEK ELEMZÉSE

Szerző: Weiter, Ales

Brnoi Katonai Akadémia, Cseh Köztársaság

Az életciklus-költségelemzés a gazdasági elemzés folyamata, melyet a járművek átvételük, birtoklásuk és hasznosításuk költségeinek tervezéséhez használnak. Ez az elemzés fontos inputot jelent a döntéshozatali eljáráshoz a terméktervezés, -fejlesztés, -használat és -hasznosítás terén. Így a járművek beszállítói optimalizálhatják a terveiket. A számítások segítségével és a lehetőségek összevetésével ideális terveket készíthetnek. Kiértékelhetnek számos működtetési, fenntartási és hasznosítási stratégiát azért, hogy optimalizálják az életciklus-költséget.

Témavezető: Dr. Vintr, Zdenek

Brnoi Katonai Akadémia, Cseh Köztársaság

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

XXVI. OTDK 8. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
